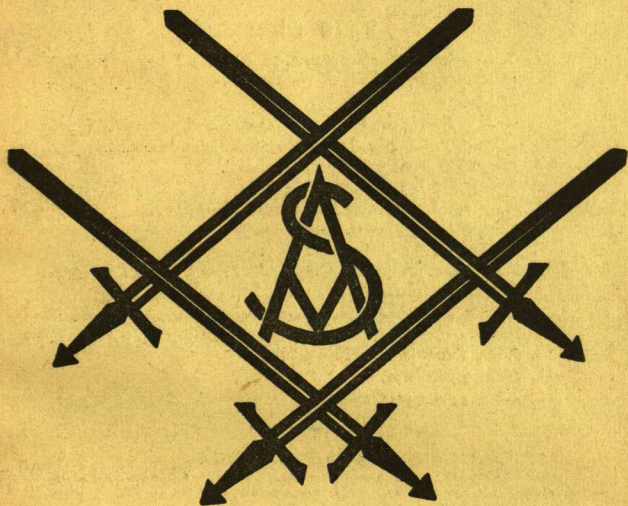

KARIŪNAS

PIRMOJO LIETUVOS PREZIDENTO
KARO MOKYKLOS KARIŪNŲ
ILIUSTRUOTAS ŽURNALAS

1936 m.

II t.

24-25 nr.

KARIŪNAS

P.L.P. Karo Mokyklos kariūnų iliustruotas žurnalas. Išėina kas du mėn. Leidžia kariūnų ramovė. Redaguoja ltn. Urbanavičius, Simas. Prenumerata: metams — 5 lt. Kariūnams, studentams ir moksleiviams — 4 lt. Atskiras nr. — 1 lt. Adr.: Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo Mokykla, A. Panemunė.

1936 (V) M.

Rugsėjis-Gruodis

24-25 Nr.

TURINYS

1. Kai vadai stiprūs asmenys, tai ir karinė šeima tvarkoje (*Valstybės Prezidento kalba [atpasakota] Karo Mokykloje IX. 15 d.*)
2. Karo Mokykla duoda daugiau, negu kuri kita mokykla (*Ministerio Pirmininko J. Tūbelio žodis jaun. leitenantams*).
3. Ir vėl 343 jauni vadai parengti karui.
4. Ats. j. ltn. Lukoševičiaus žodis.
5. Kariūnas S. Buzas, Dienos, kurios nebegrįš ...
6. Ka-Def'us, Atsisveikinimas.
7. Ka-Def'us, * * *
8. Kajp-Def's, Jie pasiryžo ir laimėjo ... (*P. L. P. Karo Mokyklos XVIII kadro ir XI asp. laidų išleistuvių proga*).
9. Kariūn. jaun. pusk. Šidlauskas Balys, Juodu buvo uniformuoti.
10. J. ltn. Petronis, Būrys puolant.
11. Mūsų gyvenimas.
12. Mūsų gyvenimo trupiniai.

MALONŪS „KARIŪNO“ SKAITYTOJAI,

Iliustruotas kariūnų žurnalas netrukus jau pradės žėstuosius savo gyvavimo metus. Šiuo nr. baigiant 1936-sius metus, su didžiomis viltimis reikia pažymėti, kad 1937 metais „Kariūnas“ bus pastatytas dar ant tvirtesnių savo egzistencijos pamatų ir naujomis jėgomis bus tobulinamas ir leidžiamas toliau.

1936 metais trijuose žurnalo sąsiuvinuose išleisti penki „Kariūno“ nr. Pirmasis (21) nr. išėjo žymiai padidintas. Taigi, didumo atžvilgiu žurnalas išėjo nedaug ką mažesnis, negu kad buvo numatyta. Dėl retesnio „Kariūno“ pasirodymo reikia pažymėti, kad buvusiomis aplinkybėmis — dažniau buvo neįmanoma. Taigi, tikimasi, kad už tai malonūs skaitytojai atleis.

Šėstuosius metus „Kariūnas“ eis punktualiai. Tai įrodys gražūs, turiningi žurnalo nr., išėina kas du mėn. Pirmasis nr. išėis jau vasario mėn.

REDAKCIJA

Viršelį piešė V. Jomantas.

Klišės gamino „Vaga“

Spaudė „Šviesos“ spaustuvė, Kaune, Jakšto 2

KARIŪNAS

PIRMOJO LIETUVOS
PREZIDENTO KARO
MOKYKLOS KARIŪ-
NŲ ILIUSTRUOTAS
ŽURNALAS

1936 (V) M.

Rugsėjis-Gruodis

24-25 Nr.

Kai vadai stiprūs asmenys, tai ir karinė šeima tvarkoje

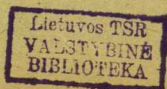
Valstybės Prezidento kalba (atpasakota) Karo Mokykloje IX. 15 d.

Galinga toji tauta, kuri stengia išugdyti kilnių stiprių žmonių. Goetė yra pasakęs, kad gyvenimo tikslas — stipri asmenybė. Ši nuomonė ypač tinka ginklo pajėgų organizacijai. Kai jos vadai stiprūs asmenys, tai ir karinė šeima tvarkoje. Šituo dėsniu auklėja mūsų karo mokykla jaunuolius. Ligšiol, jaunieji leitenantai, mokėtės, o nuo šios dienos vadovausite kariuomenėje, kaip vyresniųjų nustatyta. Bet ar jūsų mokslas, duotas Karo Mokyklos, baigtas? Jis dar nebaigtas, jo tik pradžia padaryta, jį turėsite toliau plėsti.

Aš ne kariškis, taigi neišmanau, koks turi būti karininkas. Tačiau galiu pasakyti: jam reikia pačiam stiprinti savo asmenybę. Didieji karininkai — Vytautas Didysis ir Napoleonas. Jie kariškių idealas. Vytautas Didysis mokėsi iš gyvenimo ligi pat mirties. Jis nusimanė ne tik apie karo dalykus, bet ir apie politiką, apie gyvenimo reikalus, apie kitas kultūros sritis, su kuriomis susidurdavo. Jis valdė Lietuvą, buvo jos vadas dėl to, kad buvo nepaprastai kilni asmenybė. Napoleonas, tapęs karininku, toliau mokėsi karo dalykų, domėjosi ir kitomis gyvenimo sritimis. Jis gerai nusimanė apie literatūrą, istoriją, geografiją ir teisę. Mokėjo dirbti... Kai

361

P 228-515

jo draugai leitenantai linksmindavosi, jis, neturtingos šeimos sūnus, leisdavo laiką knygynuose, mokėdavo tvarkyti savo laiką taip, kad visur kur reikia atspėdavo. Kai tapo didžiuoju prancūzų vadu, jau buvo gerai pasiruošęs valdyti. Jo didžios asmenybės padaras žinomas ir Lietuvoje — Napoleono kodeksas.

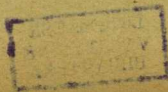
Karininkui tenka atsakingos pareigos, dėl to jis turi vis augti, lavindamas savo protą ir grūdindamas savo valią. Proto ir valios darna yra išmintis, yra asmenybė.

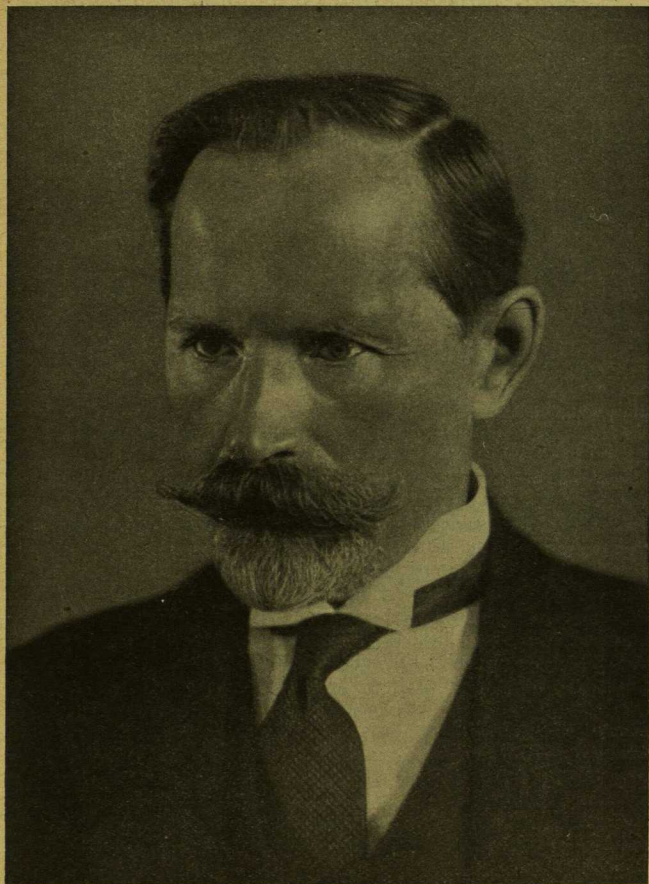
Jūs, jaunieji ir atsargos leitenantai, esate laimingi. Lietuvoje yra šimtai tūkstančių jaunuolių, bet ne tūkstančiams, o tik jų šimtams tepavyksta prasimušti viršun, ir prasimušus išvysti daugiau šviesos ir sąmoningiau džiaugtis gyvenimu. Tiems laimingiesiems darosi lengviau prieinamas mokslas ir menas, ir tiesa ir šviesa. Už tai jie turi būti ypatingai dėkingi savo motinai Lietuvai. Bet tenepamiršta jie, kad aukščiau už kitus pakopę, turi daugiau ir pareigų savo tautai. Šalia teisės ir pareiga. To reikalaujama iš karininko.

Nustojome aristokratijos, kūrusios didžiąją senovės Lietuvą. Dabar iš naujo kuriamės. Toje kūryboje reikia jaunų naujų žmonių. Erdvi didinga Lietuvos senovė nebegriš. Bet ir jaunoji Lietuva, kad ir nedidelė, gali būti graži, tik kad būtų vieninga. Pasireiškusi savo tautiškomis savybėmis, ji randa savo vietą tarp kitų kraštų.

Vieni jūsų, leitenantai, paliekate kariuomenėje, o kiti einate atsargon, grįžtate platųjį gyvenimą. Tačiau ir išsiskyrę nenutrūksite ryšių, sudarytų Karo Mokykloje. Ką esate išmokę, tai skelbsite tautoje. Drausmės ir susiklausymo dėsniai jums yra giliai prigiję. Mūsų tautai dar stinga drausmės. Ji pravartu ne tik kariuomenėje, bet ir kitose gyvenimo srityse, kiekviename darbe. Be drausmingo darbo negalima stipri asmenybė. Taigi nepamiršite Karo Mokykloje įgyto mokslo. Atsiminsite ir gilsite jį toliau.

Šiomis mintimis palydėdamas jus, jaunieji ir atsargos leitenantai, keliu taurę jūsų sveikatai ir jūsų pasisekimui.

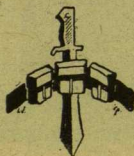

Karo Mokykla duoda daugiau negu kuri kita mokykla

Ministerio Pirmininko J. Tūbelio žodis jauniems leitenantams

Jūs, jaunesnieji leitenantai, šiandien išsiskirstote: vieni nu-
einate į tiesioginę krašto apsaugos tarnybą, kiti į kitas gyvenimo
sritis. Bet jūs visi, šiandien iš mokyklos išeidami, einate vie-
šajin kelian. Tad darote šiuo keliu savo pirmuosius žingsnius.
Mūsų šių dienų gyvenime kiekvienas, baigęs bet kokią mo-
kyklą, Lietuvos sūnus mus džiugina. Jūs gi esate baigę ypa-
tingą mokyklą, tokią, apie kurią buvo ką tik kalbėta mūsų
Tautos Vado, kurioje, be žinių, teikiama auklėjimo ir kartu
su juo drausmės. Karo mokykla yra tokia mokykla: ji ne tik
teikia žinių, bet ir to, ko mūsų kitoms mokykloms labai trūksta
— duoda savotiško reikalingo mums auklėjimo ir sudrausmina
žmogų. Ji daug daugiau, negu kita kuri mokykla, sukuria tą
asmenybę, kuri yra reikalinga kiekvienai tautai ir kuri yra rei-
kalinga nemažiau ir mūsų kraštui. Mūsų Tautos Vado yra nu-
žymėtos gairės mūsų tolesniam gyvenimui. Bet jam vienam vi-
są šitą darbą nudirbti neįmanoma. Jis privalo turėti sau ir pa-
dėjėjų, ir tokių padėjėjų, kurių kiekvienas, būdamas asmenybė,
tvirta asmenybė, mokėtų savo vietoje, ar tai didesnėje ar ma-
žesnėje, kaip tikras vadas dirbti savo darbą. Jeigu bus kiekvie-
noje vietoje tokių vadų, tai Lietuva taps stipria valstybe. Jeigu
šiandien mūsų siekimas yra žadinti tautinį susipratimą, telkti
visus lietuvius vienon šeimon ir stiprinti valstybės pagrindus, tai
be sąžiningų, savo vietai tinkamų, vadų darbas nėra įmanomas.
Aš manau, kad valstybės pagrindų stiprinimas, tautos sąmo-
ninimas ir visų lietuvių telkimas vienon šeimon sudaro tokius
didelius uždavinius, kad mums visiems užteks šioje srityje darbo.

Tikiuosi, kad išėję iš karo mokyklos, atsiminsite tuos lin-
kėjimus, kuriuos jums yra pateikęs čia mūsų Tautos Vadas ir
nuo jų nenutolsite.

Išsirikiavusi Karo Mokykla sutinka Valstybės Prezidentą A. Smetoną ir vyriausybės bei vadovybės narius

Ir vėl 343 jauni vadai parengti karui

Jau antrą kartą šiais metais Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo Mokykla atšventė didžią, džiaugsmingą dieną — jaunųjų karininkų išleidimo šventę. Jeigu gegužės dešimtoji diena savo skaisčia, pavasariška nuotaika ir išleistuvių dienos džiaugsmu žavėjo laimingus išleidžiamuosius ir aukštuosius, į iškilmes sukviestus svečius, tai ir ši tik ką praėjusi, pirmutinėmis augsuotojo rudens varsomis besipuošianti, žavinčiai saulėta rugsėjo penkioliktoji visiems šventės dalyviams paliko laiko neišdildomų įspūdžių ir kilnių pergyvenimų.

Jau ankstų rytą į liūdnu, rudenišku melsvumu spindinčias padanges ant mokyklos rūmų pakilo išdidžiai vėjo sklaistomos trispalvės. Rudens saulutei jau gerokai šoktelėjus, į gelstančias Karo Mokyklos rajono alejas pradėjo traukti blizgančių auto mašinių eilės — rinkosi aukštieji iškilmių svečiai. Jaunuosius karininkus išlydėti naujajin gyveniman atvyko: Valstybės Prezidentas, Karo Mokyklos Šefas, Antanas Smetona, ministeris pirmininkas J. Tūbelis, krašto apsaugos ministeris plk. inž. Dirmantas, vidaus reikalų ministeris ats. gen. ltn. Čaplikas, susisiekimo ministeris inž. Stanišauskis, žemės ūkio ministeris Putvinskis,

Tautos Vadas stebi paskutinį išleidžiamųjų paradą

kariuomenės vadas gen. št. plk. Raštikis, kariuomenės štabo viršininkas gen. št. plk. Černius, ats. gen. Žukauskas, gen. ltn. Vitkauskas, gen. ltn. Nagevičius, gen. ltn. Reklaitis, gen. ltn. Vimeris, gen. ltn. Adamkevičius, gen. ltn. Papeliučka, kun. Mirónas, Latvijos karo ataché plk. Kocinš, mūsų kariuomenės Kauno įgulos dalių vadai, kariškų įstaigų viršininkai ir nemaža kitų aukštesniųjų karininkų.

Kaip ir visuomet, šios reikšmingos dienos apeigos prasidėjo pamaldomis aktų salėje. Pamaldas laikė kapelionas kun. Abraitis. Pamaldų žodžiai, kilniam momentui gražiai pritaikyta kapeliono prakalba, maldingas karo orkestro gaudimas kėlė nepaprastą nuotaiką, o puiki rugsėjo diena šiai džiaugsmingai Karo Mokyklos šventei teikė nepaprasto iškilmingumo, saulėtumo, didybės.

Po pamaldų stingri Karo Mokyklos vyrų masė siūbterėjo rikiuotės pratimų aikštėn, kur, lyg rugiapiūtės metu, stovėjo saulėje blizgančių šautuvų gubų eilės. Tiesios, rimtyje ir vieningume suakmenėjusios kariūnų eilės sutiko Garbingąjį Mokyklos Šefą. Čia buvo perskaitytas Valstybės Prezidento aktas, kuriuo 130 kadro kariūnų ir 213 aspirantų pakeliami į j. leitenantų ir ats. j. leitenantų laipsnius. Tai XVIII-oji kadro ir XI aspirantų laidos. Perskaičius pakėlimo aktą, Valstybės Prezidentas jaunuosius karininkus pasveikino šiais žodžiais:

„Šventadieniškai pasiruošę savo motinos auklėtojos kiemo ribose, jaunieji leitenantai ir atsargos leitenantai, paskutinį kartą

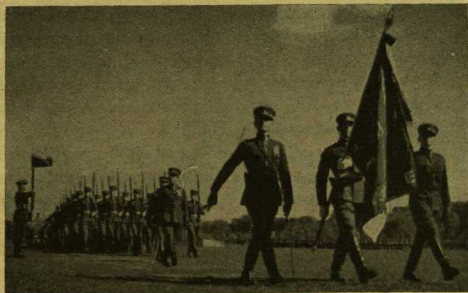
pražygiuosite drauge su savo kariūnais draugais. Jums, spėju, gaila palikti savo auklėtojus mokytojus, bet taip pat spėju, kad jus naujas gyvenimas masina. Jis yra įdomus. Žengiate slenkstį į tą naująjį gyvenimą. Sveikinu jus, pasiekus karininko laipsnį. Ir toliau kiekvienas eidami savo keliais, eikite į vieną tikslą, taigi — tarnauti mūsų tautai, mūsų tėvynei Lietuvai. Linkiu geriausį pasisekimą toje kelionėje“.

Pagaliau paskutinį kartą laimingieji solenizantai pražygiavo pro išpuoštą estradą, kurioje buvo Tautos Vadas, o taip pat vyriausybė ir vadovybė.

Išleidžiamiesiems kadro karininkams persirengus naujomis uniformomis, vėl visi iškilmių dalyviai susirinko aktų salėn jauninančioms, riteriškomis apeigoms — kardų įteikimui. „Be reikalo nepakelk, be garbės nenuleisk“ — įspūdingai nuaidėjo Garbingojo Mokyklos Šefo žodžiai, ir naujutėliai, blizgą kardai papuošę imponuojančias jaunųjų leitenantų uniformas.

Nuoširdžių vaišių metu, kurios buvo surengtos jaukiose naujosios Karo Mokyklos valgyklos patalpose, Valstybės Prezidentas A. Smetona pasakė gražią turiningą kalbą, kuri atpasakota šio laikraščio pirmame puslapyje. Jaunuosius karininkus taip pat nuoširdžiai pasveikino ir ministeris pirmininkas J. Tūbelis.

Krašto apsaugos ministeris plk. inž. Dirmantas savo kalboje pareiškė, kad jam tenka šiek tiek rūpintis ir ūkio dalykais. Rudenį ūkio krašte kalbama apie derlių. Šiaip krašte šiemet tu

Iškilmės maršu!

J. Itn. M. Cieminis, pirmuoju baigęs P. L. P. Karo Mokyklos XVIII-ąją laidą

rimomis žiniomis derlius nepergeriausias, bet šioje srityje, kuri jam pavesta rūpintis, reikia pasakyti, kad metai buvę derlingi. Štai, Karo Mokykla šiemet jau leidžia antrą derlingą kadro karininkų laidą, taip pat labai skaitlingą atsargos karininkų. Nors maliausiai paskutiniiais laikais viena laida buvo leidžiama. Jau iš to reikėtų spręsti, kad gyvename 18 metų ir šiandien išleista kaip tik aštuoniolikta laida. Bet man prisimena vieni metai, kuomet irgi buvo išleistos dvi kadro laidos — tai 1919 metai. Tada pačiam p. ministeriui karo mokykloje teko darbuotis greta dvidešimties čia esančių generolų ir kitų karininkų ir taip pat dvidešimties Karo Mokyklos viršininko. Paskubintu tempu išleistos dvi laidos. Viena, ne taip skaitlinga, savanorių sudaryta liepos mėnesį, ir tuoju buvo sušaukta kita, daugiausia moksleivių, paskelbus mobilizaciją. Gruodžio mėnesį buvo išleista du su viršum šimtai karininkų. „Taigi, mes, be abejonės, čia visi džiaugiamės tokiu geru derljumi. Ne tik čia susirinkę džiaugiamės. Gretima kariuomenės dalis nenutraukė savo kasdieninių darbų, vykdė šaudymus, bet esu tikras, kad visi pulkai visose įgulose džiaugiasi dėl to, kad buvo reikalingi nauji karininkai. Džiaugiasi visi tie, kurie žino apie tai, nežiūrint ar jie nepriklausomoje Lietuvoje ar už jos sienų, kur folimame krašte.

Jaunieji leitenantai, tokią svarbią dieną jums, man norisi,

o gal ir mano pareiga, tarti jums keletą žodžių, tuo labiau, kad prisimenu tuos laikus, kada pats buvau jūsų mokyklos kariūninku. Jaunuolių gyvenime ateina momentas, kada jis, vaikščiojęs jaunatvės takais, prieina kryžkelę ir jam reikia pasirinkti gyvenimui kelią, labai dažnai vienintelį kelią visam gyvenimui. Aišku, čia pasisukimas. Dažniausia čia galima pastebėti dvi grupi jaunuolių. Vieni kupini idealų, pasiryžimo atiduoti savo jėgas savo artimiems, savo tautai. Kiti galvoja kaip čionai prisitaikius, kad lengvesnis būtų gyvenimas, kur mažiau darbo ir daugiau naudos, galvoja apie turtus ir karjeras. Jūs, jaunieji leitenantai, priklausote, esu tikras, prie pirmos grupės. Jūs pasirinkote tą kelią, kuris veda į karo tarnybą, vieną iš kilniausių tarnybų. Jūs esate laimingi, daug laimesnesni už prieškarinius jaunuolius. Mano laikais mes neturėjome galimybės taip pasirinkti. Okupantų mokyklos mūs neviliojo, nebuvo ir prasmės. Ir dabar, kai reikia šitą kelią pasirinkti, kai kas pradeda abejojoti, skleidžiami gandai, kad kariuomenė yra tokia įstaiga, tokios rūšies darbas, kuris neduoda daug naudos, nieko negamina, nieko nekuria. Reikia griežtai protestuoti prieš tokius prasimanymus. Kas subūrė mūsų valstybę? Savo laiku atsirado pranašai, žadintojai, teoretikai, profesoriai. Bet atėjo laikas, kada reikėjo kurti su inžinieriais, meisteriais, dešimtininkais, ir eiliniiais darbininkais buvome ir mes kare. Mes krauju išbraižėm Europos žemėlapyje mūsų valstybės sienas. Ne ašaromis, ne rašalu tai buvo padaryta. Taigi, neapsirikote, pasirinkę šitą kelią. Ir kariuomenė valstybei reikalinga, dabartiniai laikai ypač reikalauja. Valstybės forma keičiasi, nėra pastovi. Greta klasiškų valstybės formų atsiranda ir naujų elementų. Greta vyriausybės, seimo ir teismo bei kitų organų, būtinų valstybei, dažnai figūruoja ir kariuomenė. Džiaugiuosi, kad pasirinkote šitą kelią ir šiandien pradodate jį kaip leitenantai.

Taip pat noriu tarti porą žodžių jums leitenantai, kurie išeinate į atsargą. Visi negali tilpti kariuomenėje, kad ir ji būtų žymiai skaitlingesnė, kaip pas mus kad yra. Reikalingi darbininkai ir kitose srityse. Bet reikalas yra paruošti ir atsargos karininkus. Aš esu tikras, kad jūs visai nesate nusiminę šiandien, bet priešingai, kad džiaugiatės ir aš kartu su jumis džiaugiuosi. Geriausias atlyginimas žmogui yra įsitikinimas, kad jis yra atlikęs gerai savo pareigą. **Kareiviavimo pareiga yra švenčiausia piliečio pareiga** ir jūs ją atlikote ne bet kaip, bet gražiai, pavyz-

dingai, kaip tinka susipratusiam inteligentui patriotui piliečiui. Dvejopas gali būti jūsų tolimesnis likimas. Gal būt anksčiau ar vėliau iškils karas, jūs būsite pašaukti vėl į tikriausią karo tarnybą. Nuo Napoleono laikų užsiliko mintis, kad blogas tas karys, kuris nesitiki tapti generolu. Jūs šios minties neužmirškite. Tegul ir jums sapne vaizduojasi maršalo lazda. Atsargon nėra sunku išeiti. Dauguma iš čia esančių vyresnių karininkų yra buvę atsargoje, o man net keturis kartus teko būti. Darbininkų visur reikalinga, ypač mūsų krašte. Bet išėję turite kitą darbą dirbti. Neužmirškite, kad buvote karo mokykloje, kuri turėjo jūsų dvasioje įspausti tam tikrą pažymį ir ar šiokius ar tokius rūbus dėvėsite, šitas požymis jūsųose turi atsispindėti visuomet. Ponas Prezidentas savo kalboje čia iškėlė svarbą stiprių asmenybių ir jums kelią nurodė. Aš noriu čia pabrėžti, kad stipriausia asmenybė pas mus Lietuvoje tai yra štai Jo Ekselencija Ponas Respublikos Prezidentas, kuris, kad ir neuniformuotas, bet vis vien gali būti laikomas kariu, dėl to, kad niekas iš mūsų neabejoja, kad jis kovoja dėl tautos teisių, dėl mūsų nepriklausomybės ir jo nuopelnai yra nepalyginamai didesni, negu mūsų kitų. Taigi, už jį, kuris veda mūsų valstybę, veda mus visus, ar civilius ar karinius rūbus dėvinčius, sušuksime garsingą valio, — baigė p. krašto apsaugos ministeris.

Kariuomenės vadas gen. št. plk. Raštikis savo turiningoje, įspūdingoje kalboje pabrėžė, kad paskiausiai metais visas pasaulis ir ypač Europa pergyvena sunkius ginkluotosios taikos laikus. Nyksta romantiškos pacifistų svajonės, palaidotas nusiginklavimas, iškyla naujos valstybių grupės ir sąjungos, formuojamos naujos totalinio, naikinančiojo ir kitų karų teorijos, visur didinama kariuomenė, o išlaidos karo reikalams arba taip vadinamieji karo biudžetai kai kur yra pasiekę tokių astronomiškų sumų, kokių prieš didįjį karą niekas niekur nebuvo net girdėjęs. Tokioje sunkioje atmosferoje mažų tautų ir valstybių didesnis susirūpinimas savo saugumu ir apsigynimu yra ne militarizmas, ne troškimas karo, ne bendrai noras kariauti, bet tai yra būtinausia ir švenčiausia pareiga geriausių tautos sūnų krauju iškovotą laisvę ir nepriklausomybę visomis priemonėmis išsaugoti ir apginti. Tautos nepriklausomybei apginti ir valstybės saugumui užtikrinti, kaipo aukščiausiajam tikslui, kaip kiekvienoje valstybėje ir tautoje, turi būti panaudotos visos valstybės valdžios žinioje esančios priemonės, tai valstybės užsienio

ir vidaus politika, valstybės ūkis, finansai, mokslas, švietimas, auklėjimas, propaganda, spauda ir pagaliau kariuomenė. Tik darnus visų šių sričių bendradarbiavimas gali ir nedidelę ir mažą tautą bei valstybę padaryti saugią prieš bet kokius jai galinčius grėsti pavojus. Tai yra priežastis, duodanti pagrindo susirūpinti savo valstybės saugumu ne tik kariuomenės vadovybei, bet ir visam valdžios ir visuomenės aparatui. Iš to pagrindo išeišdama, mūsų kariuomenės vadovybė, turėdama, be to, galvoje aukščiau mano nupieštą bendrąją Europos karišką situaciją, paskiausiais metais ir pradėjo kiek intensyviau rūpintis per trumpesnį laiką užpildyti mūsų kariuomenėje tas spragas, kurios buvo likusios dar neužpildytos. Tik iš tų samprotavimų išeišnant ir bus suprantama, kodėl šiais metais mūsų karo mokykla, neskaitant atsargos karininkų, išleidžia jų antrąją ir skaitlingą tikros tarnybos karininkų laidą. Dvi laidos per vienerius metus.

„Aš džiaugiuos susilaukęs naujų padėjėjų ir darbą dirbti pasirengusių darbininkų, kaip džiaugiasi tie pulkai, kur jūs, kaip reikalingi, esate paskirti. Vieni iš jūsų liks tarnauti kariuomenėje, kiti einate į kariuomenės atsargą, bet jūsų darbas ir vienu ir kitu, ypatingai jei jūs dirbsite valstybės saugumo stiprinimo darbą, visų yra ir bus lygiai vienodai svarbus ir garbingas. Šį valstybės saugumo stiprinimo darbą dirbant, kiekvienas karys kur jis bebūtų, ar pulke, atsargoje, ar šaulių sąjungoje, visur vienodai turi dirbti tą darbą visu pasiryžimu, siela ir mintimis. O kiekvienas tą darbą dirbantis karininkas, tiek pat tikroje tarnyboje ir atsargoje, turi būti visais atžvilgiais ir pasirengimu ir drausmės ir moralės, patriotiškumo ir visais kitais atžvilgiais tų darbininkų avangarde. Aš tvirtai tikiu, kad visi mes karininkai, ypatingai jūs, jaunieji, šiuo atžvilgiu jokių nepageidaujamų nukrypimų ir nemalonių išimčių nepadarysite. Jūsų pakėlimo proga pirmiausiai dėkoju karo mokyklos vadovybei ir kadrui už jūsų mokymą ir auklėjimą, o jums, tikros tarnybos ir atsargos leitenantai, aš visos kariuomenės ir savo vardu perduodu mūsų nuoširdžiausius sveikinimus ir linkėjimus. Nuo šiol visi mes esame mūsų jaunesniųjų brolių kareivių vadais, vadais pasirengusiais ir prisiekusiais ne tik darbu, bet ir krauju ginti savąją tėvynę. Tad šia proga ir kelkime mūsų taures už tai, kad šis mūsų pasiryžimas ir noras suteiktų mūsų tėvynei jos saugumo stiprinimą, o mūsų kariuomenei ir karininkams ne tuščios, bet tikrai savo darbais ir pasiryžimu užtarnautos garbės. Valio! — baigė kariuomenės vadas savo įspūdingą kalbą.

Karo Mokyklos viršininkas gen. št. plk. Musteikis nuoširdžiu žodžiu prabilo į visus iškilmės dalyvius. „Šie metai Karo Mokyklai buvo ypatingai našūs. Gegužės mėnesį išleidome vieną laidą 103 žmonių, šiandien išleidžiama į kadro kariuomenę 130 ir atsargos kariuomenę 213 žmonių. Mūsų mažai kariuomenei šie skaičiai daug ką pasako; parodo, kaip didėja ir auga mūsų kariuomenė. Šiandien išleidžiama 18-oji kadro ir 11-oji aspirantų laidos. Jie sudaro tam tikrą laikotarpį mokyklos gyvenime, kuriame jaunuoliams, baigus gimnaziją, teko išbūti du metus, kad taptų karininkais. Nuo šiol reikės trejus metus išbūti. Tas duos galimumą mūsų jaunesnius karininkus geriau parengti. Aspirantai išbuvę tik vienus metus. Aišku, laikas pertrumpas, kad parengti viršininką moderniam karui. Gal ir aspirantams bus prailgintas mokymosi laikas. Laidos, kurios šiandien iš Karo Mokyklos išleidžiamos visų lektorių ir mokyklos karininkų manymu nebus blogesnės už anksčiau išleistas. Todėl Tamstos, šiandien pakeltieji karo vada, neapvilsite šitokio mano žodžio, Karo Mokyklos, ir nei savo drausmės nei įgytų žinių atžvilgiu nebūkite prastesniais už anksčiau išleistus. Ir mokyklos sienas palikę būkite visuomet drausmingi, ištikimi priesaikai, būkite pasiryžę ir drąsūs kariai. Būkite paklusnūs visų jūsų būsimų viršininkų kariai ir sąžiningi visų būsimų jūsų pavaldinių viršininkai. Niekuomet nepasitenkinkite įgytomis žiniomis šioje mokykloje. Atvirkščiai, dirbkite dar daugiau, patys ieškokite sveiką darbą ir papildykite savo žinojimą. Ir atsargos karininkams darbo dirva labai plati. Yra daug kitokio darbo, todėl ką čia išėjote tai ne tam, kad pamiršti, bet paskleisti kįtų tarpe. Prisiminkite giminingas organizacijas šaulių, skautų ir skaitlingų jaunalietuvių. Ir čia tamstoms pasisekimo nuoširdžiai linki visa Karo Mokykla. Būdami čia visi nešiojote gražiai supintas raides AS. Nuo šiandien jų nebenešiosite, bet lajos iš jūsų vaizduotės neišdils, lai primins jums asmenį, kurį reiškia šios raidės, kuris jums nurodė jūsų būsimų darbų kryptį. Per šias išleistuves man yra labai malonu padėkoti mūsų mokyklos Šefui, Vyriausybės Pirmininkui ir aukštajai karo vado vybei už visokeriopą paramą, kuri buvo taip noriai ir mielai teikiama. Taip pat noriu padėkoti visiems mūsų svečiams už atsilankymą ir lektoriams bei mokyklos karininkams, kurie taip sąžiningai ir sutartinai dirbo. Baigdamas aš pakviesiu visus čia

esančius pakelti taurę už šios mokyklos Šeŭą ir palinkėti jam visokio gero, gražios sveikatos ir ateityje mums vadovaujant“.

Jautrius, nuoširdžius padėkos žodžius pasakė pirmuoju mokyklą baigęs j. lt. Cieminis ir ats. j. ltn. Lukoševičius.

Jaun. Leitenanto M. Cieminio padėkos žodis.

Dveji metai, metai įtempto protinio ir fizinio darbo, jau prabėgo. Ir šiandien, stovėdami savistovaus, tikro gyvenimo tarpduryje, pažvelgę į tuos metus, turime pripažinti — juk tai buvo gražūs laikai. Gražūs savo darbu, tomis kilniomis idėjomis, kurias skiepijo mūsų auklėtojai ir vadai. Pagaliau gražūs savo sąmoninga ir valinga drausme, susiklausymu. Lyg gaila būtų, kad tie laikai mums jau praeitis. Vienok — nėra tai metai, kuriuos prisiminus, tektų gailėtis. Ne, nes jie davė mums tai, ko mes norėjome rasti. Antra — tai metai, tai darbas, tai ruošimasis gyvenimui. Sėmėm iš savo auklėtojų ir vadų mums brangias mintis ir žinias. Jie mokė mus būti ne tik savo darbą išmanančiais kariais, bet ir mylinčiais savo tėvynę. Tų minčių įtakoje mūsų jaunos sielos, charakteriai, nelyginant karšta geležis sumanus kalvio rankose, virto tokiomis formomis, kokias norėta gauti, virto užgrūdintu plienu. Tai mūsų auklėjimo periodas. Jis baigtas. Ir mūsų auklėtojams ir vadams džiaugsmas šiandien, kad mato konkrečius savo tikrai sunkaus darbo vaisius — mus paruoštus būti jauniaisiais mūsų kariuomenės vadais — auklėtojais. O mums džiaugsmas, kad, pagaliau, atėjo valanda, apie kurią tiek nesuskaitomų kartų mąstydavome, kuri atnešė vieno mūsų troškimų išpildymą. Sakau, kad tik vieno troškimo, nes su šiuo troškimu ir siekiu dar nesibaigia mūsų troškimai. Kas belieka mums dar trokšti? Šiandien mūsų jaunosios sielos dega šventu pasiryžimu — eiti tuo keliu, kuriuo Tamsta, Tautos Vade, Mylimas Šefe, veda Tėvynę. Juk ne kitam kam, tik tam kelio žygiui mes ruošti. Bet tai ne taip lengva, kaip kam gal atrodo: jis juk reikalauja savo kraštui atiduoti visą save — ir kūno ir sielos galias. Bet ir to dar maža. Kiekvienas turi duoti savo pajėgumo maksimumą. Kitai sakant — jis turi nuolatos tobulėti, kad vis daugiau galėtų duoti tam didžiam tautos darbui — tėvynės laisvei ir gerovei. Štai kur mūsų troškimas, lyg tęsinys ano, lyg lygiagrečiai ejęs anam. Išeiname į gyvenimą, bet ne pelėti savo pačių žmogiškose silpnybėse, ne ieškoti ar eiti keliais, kurie veda tautą į bedugnę. Mes norime būti gyva tautos kūno ląstelė, kuri savo pasiimtas ar paskirtas pa-

reigas atlieka tobuliausiai. Išsiskirstę po Lietuvos kariuomenės pulkus, prisijungti prie tėvynės sargų eilių, atnešant savo žinias, o kartu ir nepalaužiamą energiją ir valią dirbti, tobulėti. Ar tai neperdaug pasakyta? Anaipol. Jaunystė, audrų metai, jai nieko, rodosi, nėra negalimo. Energija ir entuziazmu apsiginklavusi, ji ryžtasi, anot Mickevičiaus, siekti tai, ko vyzdys nepasiekia, laužt tai, ko protas nepajėgia. Ir kas, kad sunkus ir atsakingas darbas mus laukia? Nejau pabūgsime to didžiai atsakingo darbo, pareigų visai tautai, jos buičiai. Šimtus kartų ne. 130 jaunų vadų kaip vienas tenori įsilieti galinga srove į darbą, vadovaujama tos valios, kuri per netikrą šių dienų gyvenimą įstengė laimingai pasukti tautos likimą į naują ateitį, parodyti jam naujus siekius. 130 jaunų vadų nori parodyti, kad tikram kariui joks darbas nepersunkus, jokia auka neperbrangi ant laisvės aukuro. Mes suprantame atsakingumą savo darbo, o kartu ir tą didelę garbę. Tam darbui atiduosime gražiausius savo metus, kilniausias mintis ir skaisčiausius pasiryžimus. Reali ateitis turės patvirtinti, kad tai ne tik žodžiai buvo. Išeiname į gyvenimą drąsiai žvelgdami savosios tautos ateitin, lietuvių laisvės meile pasitikėdami, tautos likimą vairuojančiais. Nebaido jokie gandai nei silpnabūdžių kalbos apie milžinų jėgą, galybę. Nebaido todėl, kad mūs tautos istorija ką kitą kalba, kad mes žinome, jog čia sprendžiamasis faktorius yra vis tik ne kiekis, o kokis.

Šiandien, gaudami kardą, mūsų pareigų simbolį, mes kartu gavome ir ateičiai — gyvenimui moralinį švyturį, rodyklę. Giliai įrašyti tie žodžiai nūn mūsų sielose. Ir aš savo kolegų vardu drąsiai tvirtinu, jog, suprasdami šiuos žodžius, mes seksime jais. Iš Tamstos, Tautos Vade, kardą gavę, mes pakelsime jį, kada Tamsta mums paliepsi atitaisyti skriaudą, apginti savo teises. O lietuvių kardo garbė nenubluko praelyje dar niekuomet, ne-nublukus ji ir ateityje — nei rytuose nei vakaruose.

Tat išeiname į gyvenimą tuo keliu, kurį surasime, jei atsiminsime prieš metus čia girdėtus žodžius: „Pirmutiniu ir svarbiausiu rūpesčiu turi būti drausmė, kariško mokslo pažanga, susiklausymas ir tėvynės meilė“. Tuo keliu žengdami, mes geriausiai padėkosime už didelį rūpestį savo buvusiams auklėtojams — vadams, pateisinsime savo egzistenciją ir mums suteiktą pasitikėjimą, tuo keliu eidami realizuosime visus tuos gražius linkėjimus mums, palydint į darbą.

Ats. j. lt. Lukoševičiaus žodis

„Gyvenimas vien tik sau — nėra vertas nė minutės ilgiau tęsti!“ Lietuvos žemė mus užaugino, Lietuvos girių ąžuolai išmokė mus būti nepalaužiamais, Lietuvos jūros bangos išmokė nešioti amžiną nerimą krūtinėje ir nesuvaldomą norą veržtis pirmyn, — tat **Lietuvai**, o ne kam kitam, aukoti atėjome čia savo jaunystės jėgas!

Įtemptos kovos reikalauja gyvenamasis momentas. Ir tai kovos ne vien dvasinės bet ir ginklo. Negyva raide šiandien virsta tarptautiniai įstatymai, jei jų keliamam balsui truksta pastrankų okomponimento... Kiekviena graži taikos idėja reikalauja ginklo apsaugos. Ir mirčiai skirta tauta, jos teisės ir idealai, kurios sūnūs nemoka priešui puolant sugroti jam baisią mirties simfoniją kulkosvydžių tratėjimais, armotų bangomis, aviacijos galingų motorų užimu bei tankų retėžių žvangėjimu!

Šioje mokykloje mes kaip tik ir mokėmės groti tą pergales simfoniją. Išmušus valandai bus mūsų koncertas kruvinaame kovos lauke!

Už visą tą brangų karo mokslą, kurį čia įgijome, dėkingi esame visų pirma savo Vyriausiajam Vadui, Respublikos Prezidentui, mūsų Mokyklos garbingam Šefui! Mes suprantame, kiek sunkus yra valstybės vairavimas, kai pasaulio okeane šėlsta audringos bangos... Teisingai sako Lietuvos rašytojas Lindas Dobilas — „pakalnėje, kaip ten nebuvę, vis yra ramiau, užuovėja, tuo tarpu ant kalno aukštai stovintiems ir mažas — vėjelis tau plaukus kedena...“

Dėkingi esame ir vyriausybei, kariuomenės vadovybei ir visiems savo viršininkams-auklėtojams. Atskirą padėkos žodį ats. j. leitenantai nori čia pareikšti savo neužmirštamam tėviškam mokyklos viršininkui gen. št. pulk. Musteikiui. Jo asmenyje mes matėme kilnų pavyzdį, kaip gali viename žmoguje taip harmoningai jungtis humaniškumas ir kultūringa drausmė!

Dabarties apleisdami laikinai kariškos šeimos jaukų židinį, čia pat galime užtikrinti mūsų vadovybę, kad visas mūsų darbas visuomenėje turės vieną ir tą pačią prasmę; inžinierius-ats. karininkas statys tiltus ir ties plentus, kad jais galėtų riedėti pastrankos, skirtos tėvynei ginti; mokytojas-ats. karininkas mokys jaunąją kartą ne tik mylėti Tėvynę, bet ir realiai ją ginklu apginti; teisėjas-ats. karininkas respublikos vardu be pasigailės

jimo smerks kiekvieną valstybės išdaviką ir gins teisę lietuviškosios kultūros; gydytojas ats. karininkas — rūpinsis Lietuvos vyrų sveikatingumu, kad kuo daugiausia jų tiktų kariuomenės eilių papildymui; studentas ats. karininkas savo entuziazmu, jaunatve, ugnimi ir mokslu stiprins Lietuvos Nepriklausomybės pamatus ir savo darbą ginklu gins.

Mūsų pažadų laidas tebūna jaunystė, kuri nežino kliūčių, kurios paskirtis amžinas ugningas kūrybos kelias!

Tad keliu taurę už mūsų tikslų-tikslą Lietuvą, už Lietuvos vadus, už mūsų Karo Mokyklą ir už jos viršininkus bei auklėtojus! Mūsų entuziazmą ir jausmus teisriškia mano jaunųjų kolegų griausmingas valio!

Pabaigoje j. ltn. Variakojis trumpu, nuoširdžiu žodžiu priminė apie XVIII-sios laidos paliekamą dovaną Karo Mokyklai; tai dailininko Mackevičiaus paveikslas, vaizduojantis Karo Mokyklos rūmų pašventinimą 1919 m. balandžio 1 d. Už gražų mokyklos atminimą giliai susijaudinęs dėkojo mokyklos viršininkas gen. št. plk. Musteikis.

Sužavėti jaunųjų leitenantų dainomis, aukštieji svečiai, vaišėms pasibaigus, buvo audringai išlydėti jau gerokai pavakare. Pačiame vakare mokyklos rūmuose buvo išleidžiamųjų paskutinis pasilinksminimas.

Dienos, kurios nebegriš...

Pagal naująjį P.L.P. Karo Mokyklos statutą, būsimieji kariūnai tarnybą pradeda stažu pulke. Toks stažas pernai rudenį priimtų kariūnų kandidatų tęsėsi aštuonis su puse mėnesių. Todėl dabar pravartu peržvelgti tą laikotarpį, iškelti jo gerąsias ir blogąsias puses ir tuo pačiu nustatyti gaires ateities darbui Mokykloje.

Beveik visuose pulkuose (gal ir buvo viena kita išimtis) kariūnai k. stažo pradžioje mėnesį, o kitur ir daugiau, išbuvo šaulių kuopose. Vėliau, surinkus kareivius mokomosios kuopos kursui, prie jų buvo priskirti ir kariūnai k. (išskyrus kai kurias spec. dalis). Bet apie tai pakalbėsime vėliau.

Dabar įdomu žinoti, ką kar. k. veikė būdami šaulių kuopose. Reikia pasakyti, kad būta nevienodumų. Pavyzdžiui, viename pulke kar. k. buvo proteguojami, kitur ne. Teko girdėti, kad vienur kar. k. gyveno atskirose patalpose, kitur kartu su savo kolegomis jaunais kareiviais, kaip ir turėjo būti. Žinoma, vėliau visi buvo lygūs...

Būdami mokomuose daliniuose, t. y. mok. kuopose, kariūnai ypač turėjo parodyti, ar jie sugeba būti kareiviais, ar tinka būti vėliau ir kariūnais. Čia reikia pastebėti, kad kar. k. beveik visur turėjo pasitikėjimą, kiekvienu momentu gaudami vadovauti, galėjo parodyti savo sugebėjimą, vadovaudami skyriui arba būriui. Gerai prisimenu vieno leitenanto pastabą, kad kar. k., kurie atliko stažą jų pulke, buvę drąsūs, energingi, mokėję pareikalausti. Tokie faktai, aišku savaime, džiuginantys. O jeigu pavartysime „Kario“ kronikos puslapį, tai įsitikinsime, kad labai nedidelis skaičius kar. k. baigė mokomąsias kuopas pažymiu „patenkinamai“.

Tiems kar. kand., kurie pulkuose vos tik laikėsi, reikia priminti, kad Karo Mokykloj jiems nėra vietos. Mūsų garbingoji Mokykla — karšto ir energingo darbo įstaiga. Ji ne gimnazija, kurioje pakanka persiristi iš klasės į klasę. Taip pat tie kolegos, kuriems sunku buvo skaitytis su pulko drausme, Mokykloj gaus susipažinti su dar griežtesne ir, tikriausiai, geležine drausme. Jiems privalu žinoti, kad Mokykloj be drausmės nė žingsnio nežengiama.

Atliekant stažą X pulke, to pulko vadas mums, kar. kand., kartą yra pasakęs: „Kariūnas tai ne tik balto diržo savininkas, bet ir geriausias jam pavestų pareigų vykdytojas“. Mintis aiški. Bet kaip dažnai daugelis ją blogai supranta! Ypač dailioji lytis. Pasirodyk gimnazistei be balto diržo, pirštinaičių, su ilgais baltais, tai ji patemps lūputes ir pasakys: „Ak, tu jau ne kariūnas?“ Taip ir norisi šūktelti: „Gerbiemieji-osios, perdaug nuvalkiejot kariūno vardą!“ Todėl mes, kariūnai, ir turime savo vardą atitaisyti. Nebūkime vien dabitomis, būkime darbo žmonės, mieli kolegos! To ypatingai reikia dabar. Atminkime: jeigu nepradėsime Mokykloj rimtai dirbti nuo pat pirmų dienų, vėliau bus sunku atsigriebt. Mūsų tarpe apsileidimo negali būti! Kaip tada galėtume pasiteisinti kad ir prieš save. Juk į Mokyklą stojame savo noru. Niekas mūsų čia nevarė. Ne karjeros sumetimais čia stojome, bet pasiruošti gerai tėvynės gynėjais. Taigi ir mūsų pareigos didelės ir rimtos.

Kai buvome kandidatais Karo Aviacijoje

„Paskutinė kelionė“ Kariūno Juodžio pieš.

Atsisveikinimas

Motute, mes paliekame tave . . .
Kaip gera buvo mums su tavimi!
Bet . . . aš manau, kad ir ateityje
Mes nebebūsime vienas kitam svetimi.

Jau tuoj išskrisim tau iš po sparnų,
Kuriąs globojai ištikus metus;
Mes skiriamės jau nuo kovos draugų,
Kaip: „Brno“ ar „Maximas“ rūstus.

Visiems dabar jau sakome „sudie“ . . .
O ne — tik . . . „iki pasimatymo kada“!
Juk gal' ir greit pakilti kruvina audra,
Ir vėl teks susirinkti prie jų, kaip ir šiandien.

Karštai apkabinu geriausią draugą savo,
Jį pabučiuoju ir sakau: „Sudie ištikimasis Maxime!
Tiek laiko mes išbuvome drauge,
Kai kulkos Šilosėduos' arijas dainavo . . .

Sudie, močiut! (mums motina buvai tikra
Mes rūpesčius pamiršome čionai! . . .)
Mes skrendame, kur gimtosios pievos, kur laukai
Jau laukia mūsų . . . kur tėviškė sena . . .

Sudie! Mes lauksime skardaus trimito,
Kuris sušauks visus kovos draugus
Tam, kad apgintume tėvų namus!
Budėsime ir lauksime to ryto.

Kai nubyrės pageltę lapai,
Papuošdami miškų takus,
Kada pasklis rudens ten kvapas...
Mėnulis palydės tad' mus...

Ach, fukse, fukse, švelni fuksyte!
Tu atgaivink mane jaunai.
Aš tau turiu daug pasakyti,
Kaip mes gyvenome tenai...

Tenai pro Ruklos karštą šoną
Teką banguodama Neris —
Tenai vadina poligonu,
Kur vilgėm prakaitė akis...

Ten, kur Tartokas, Šilosėdai —
Tikra Sachara Lietuvos!
Nors ir lakštingalos ten gieda,
Bet nematyt širdies švelnios...

Ten tik kuprinės „glamonėja“
Kiekvieno nugarą „švelniai“,
Tenai nerasi geradėjo —
Vien tiktai „priešus“ tematai...

Kautynių aprangą užkrovęs
Keliauji karštomis dykumoms,
O meilę... iš širdies išrovęs
Likimas šaipos paslapčioms. —

Ech, kaip suvyto mūsų širdys
Tuose smiltynuos degančiuos'...
Klausyk, fuksyte; ar tu girdi?!
Glausk prie širdutės plakančios!...

Tuoj baltą diržą mes padėsime,
Kuris žavėjo merginas,
Ir korporant'kę užsidėsime,
Palikę blizgančias sagas.

Jie pasiryžo ir laimėjo

(P. L. P. Karo Mokyklos XVIII kadro ir XI asp. laidų išleistuvių proga)

Seniai jau buvo girdėjęs mažasis Petriukas apie kažkokią paslaptinę, nepasiekiamą žvaigždę. Per dienas ir naktis jis svajojo apie ją; užmigęs sapnuodavo ją sapne. Naktį, niekam nesisakęs, jis atsisėdavo sodely prie savo lango ir žiūrėdavo, bene nematys pro obelių šakas tą savo idealą. Jis buvo girdėjęs, kad kai kurie gali ją pasiekti, tik reikia lipti į aukštą aukštą kalną, nuo kurio esą galima labai greit nukristi, ir net visai pražūti. Petriukas pasiryžo mėginti savo laimę. Štai, jau pradėjo ir švisti, o vis dar jis nepastebėjo tos įstabios žvaigždės. Jis matė vien tik sidabro miglas... Jokios žvaigždės, jokio kalno! Mėnulis ironiškai šypsojosi iš Petriuko, o šiam, tam mažam pasiryžėliui, pasidarė ir pikta ir skaudu.

— Mamyte, kodėl aš nematau nei tos žvaigždės, nei to kalno? Kaip galima ją pasiekt, jei visai jos nematyt?

— Palauk, vaikeli! Ateis laikas ir pamatysi. Kai pavasaris praskleis kvepiančiuosius žiedus, kuriuos pradės bučiuoti vikriai skraidančios bitelės, kai labiau iš rūkų iškils saulė, tu tada vieną gražų, tyrą rytą aiškiai ją pamatysi. Tu pats tada galėsi atsikelt sau vartus ir pasukt iš kryžkelės visai savarankiškai pasirinktu keliu.

Petriukas nudžiugo. Kantriai laukė tokio ryto ir bijojo jį praleist.

Vieną sykį Petriukas išeina iš gimtosios grįtelės ir apsidairo. Koks džiaugsmas. Štai, jau lauktasis rytas! Daržely — skaisčiai sužydusios gėlės. Visur žiedai, žiedai, žiedai... Štai ir bitelės švelniai glamonėdamos bučiuoja vos pražydusius sniego baltumo žiedus. Aukštyl kyla giesmininkai vyturiai. Koks gražus, patraukiantis ir visus žavintis pavasaris. Petriukas iš džiaugsmo sugriebė net sau už krūtinės: visos gėlės, rodos, dabar sužiūro į jį! Įsižiūrėjęs pro obelių šakas, jis pamatė kažką žibančio nežemiška šviesa. Jau nebuvo jokios abejonės, kad tai ji. Nuoširdžioji močiutė, su ašaroms akyse palaimino jį, ir jis... išėjo. Jis ėjo per nepereinamus miškus ir laukus, per gražias

pievas ir baisius klampynus. Iš pakrūmių jam šypsojosi mėlynakės žibutės. Tuoj pat jis priėjo kryžkelę: vieni keliai buvo platūs ir nusėti gėlėmis, kurios savo kvapu viliojo kiekvieną praeivį; ten vėl prie keliųų sirpo raudonskruostės žemuogės, viliojančios praeivius savo ypatingu saldumu, tačiau už jų buvo matyti biaurios klampynės; kiti keliai buvo siauručiai, bet labai tiesūs. Ant šių kelių kerojo vien erškėčiai, nors žmonės kalbėjo, kad už šitų erškėčių žydį gražiausi sodai. Petriukas pasirinko vieną iš vidurinių kelių, kuris pasižymėjo savo tvirtu pagrindu ir buvo gana tiesus. Pakely Petriukas sutiko ir savo vaikystės draugą Ferdinandą. Šis, sužinojęs Petriuko tikslą, pasakė, kad greit, kai tik saulė ateis vėl maždaug į tą pačią vietą, jis irgi keliausios tos žvaigždės ieškoti. Draugai išsiskyre.

Po kiek laiko Ferdinandas, sulaukęs panašaus ryto ir pamatęs žvaigždutę, iškeliavo irgi ta pat kryptim, kaip ir Petras. Pradėdamas pakeliui rymojančią Rūpintojėlį, pasiprašė Jo pagalbos.

Ir štai kartą Ferdinandas atsidūrė lyg stebuklingoj, visai jam dar nepažįstamoj vietoj. Paliai miškus rangėsi plati plati sidabrinė juosta. Netoli šitos juostos buvo didžiuliai vartai, panašūs labiau į triumfo arką, negu į paprastus vartus. Už šitų vartų žibėjo raudoni mūrų mūrai, žydėjo gėlės, žvangėjo plienas ir sklido dainos... O už tų mūrų — didžiulis kalnas, ties kurio viršūne švietė stebėtinai graži žvaigždė. Kad patektų prie to kalno, reikėjo perlipti didžiulę spygliuotų vielų tvorą. Tiesa, kelionėj, kad priesti prie šitos tvoros jiedu buvo sutikę irgi panašią kliūtį, kurią jiems abiem pasisekė nugalėti. Sukaupęs visas jėgas Ferdinandas lipo per tvorą, laimingai nugalėdamas vieną kliūtį po kitos. Jis matė, kaip kiti draugai liko už tvoros ir su pavydo žvilgsniu palydėjo laiminguosius. Lyg tėvo ar motinos netekę pasitraukė nelaimingieji nuo didingųjų vartų. Vartai jiems užkelti! Kaip tai skaudu! Laimingieji pradėjo ruoštis didžiajam žygiui į laimės ar nelaimės kalną.

Kasdien aplinkiniai žmonės matydavo kopiantį didįjį kalną kažkokius šešėlius su didelėmis kuproms, ant kurių blizgėjo lyg duonos kepaliukai; o jų galvas dengė plienas. Retkarčiais žmonės matydavo lyg rūkuose kažkokius labai gražius, blizgančioms sagoms, baltoms juostoms, baltoms rankoms vyrus. Kiti tvirtino, kad žavingi, visų deivių numylėtieji Apolonai tie patys kuprotieji, kopią kasdien į tą užburtąjį kalną... Tačiau dauguma jokių būdu netikėjo tuo ir sakė, kad aniems tik pasivai-

denę. Žmonės taip pat matydavo, kaip užaina didžiulis debesis ir, rodos, vargšus prispaudžia visai prie kalno. Pasigirsta trenksmas . . . Po jo — dejavimas ir . . . vienas ar keletas iš vargšų nutalaloja prie kalno apačios arba prarajon . . . Kai kas spėdavo dar užsikabinti už kokio iškyšulio kalno paviršiuį, susilaukydavo ir . . . vis mėgindavo kopt aukštyn. Kiti palikdavo nelaiminguosius ir dar su didesne energija kopdavo į kalno viršūnę. Greit visi pamiršdavo nelaiminguosius, jų nebeatjausdavo — kiekvienas rūpinosi savimi. Kartais jie prilipdavo pakopas, ant kurių galėdavo kiek pailsėti.

Belipdamas Ferdinandas pamato ir Petrą. Petras ir kiti jo draugai lipa kitu keliu: mat, jie norį lipti dar aukščiau, norį dar daugiau žvaigždžių pasiekti, tuo tarpu Ferdinandas norėjo prilipti tik šito kalno viršūnę, pasitenkinant vienos žvaigždės pasiekimu. Užtat Petruį dvigubas Ferdinando kelias. Štai vėl keli nelaimingieji nurieda bėdugnėn. Kiti vėl dar labiau įtempia visas savo jėgas, su milžiniška kantrybe ir didžiuliu pašisventimu kopia aukštyn ir aukštyn. Jų akys dega pasiryžimu ir milžiniška, neišsenkančia energija. Įsmeigę jas į tą stebuklingąją laimės žvaigždę, kažkokio akstino, kuris glūdėjo jų širdyse, vedami, nežiūrėdami jokių kliūčių, nors ir klupdami, nors ir kruvinais sąnariais, pamažu kyla artyn ir artyn prie tos žvaigždės, prie tos žvaigždutės, kuri padarysianti juos laimingais. Ši žvaigždė, ją palietus, subyrėsianti į daugybę mažučių žvaigždutelių, kurios nukrisiančios ant kiekvieno pasiryžėlio pečių.

Štai, jau ir kalno viršūnė! Dar keletas per erškėčius nurieda žemyn. Vienas po kito užkopia kalno viršūnę. Staigiu ir didingu milžino mostu plieno vyrai paliečia stebuklingąją. Koks stebuklas! Sužaibavo akyse, pasklido nežemiška šviesa, ir . . . žvaigždė subirėjo į daugybę mažučių auksinių žvaigždelių. Staiga jie pamatė, kad tos mažutės žvaigždutės atsirado ant jų pečių, o prie jų kojų — vainikas su kaspinu, ant kurio parašyta XI. Toliau ties Petro kojoms gulėjo panašus vainikas su kaspinu ir užrašu XVIII. Kiek džiaugsmo! Jis nebegalima sutalpinti nė plienų apšaruotose krūtinėse . . . Aplink vien juokas, vien muzika, vien dainos . . . Nušvitusiais veidais nugalėtojai keliauja per žydinčius sodus, bujojančius kitoj pusėj kalno! . . .

Jie pasiryžo ir . . . laimėjo!

Juodu buvo uniformuoti

1

Pušynas, žalias kaip nulyta rūta, skęsta, maudosi aukšniuose saulės spinduliuose. Dangaus mėlynėje klaidžioja pūkiniai debesėliai. Kur horizontas užsikerta pušyno viršūnių, jie nejučiomis įsimaišo į šakas, užkliūva ir atrodo, kad pušynas tolumoje pasipuošęs balta kepure.

Patsai vidudienis. Vėjelis ne tai tingėdamas, ne tai bijodamas švelniai glosto baigiančius bręsti javų laukus, gelėmis nusagstytas pievas ir užkliuvęs pušyno seka jam pašnibždomis gražiąją vasaros pasaką. —

Ir visas gyvenimas atrodo, kaip pasaka — su savo pušynu, javų laukais, aukšiniu saulės tvanu, širdį raminančia tyluma. —

Keliu, kuris lyg strėlė iššauna iš pušyno ir tarytum nusi-gandęs didelės lygumos, tarytum ieškodamas paunksmės, ima nervingai mėtytis tai į kairę, tai į dešinę, — pakyla tirštas dulkių debesys. Jis sparčiai artėja, retkarčiais, vėjelio papūstas, prasi-skleidžia, bet tuojuo vėl sutirštėja, bijodamas parodyti savo slėpinį.

Jau girdėti tvirti žingsniai, matyti blizgą šalmai, jaučiama jaunatvės kupini žvilgsniai.

Gretos eina viena po kitos. Tylios. Susimąsčiusios. Retkarčiais tik sodrius prakajito lašus vienas kitas tų plieninių gretų vyras nuo kaktos nubraukia, šautuvo diržą trukteli. —

Ten, kur uždušęs ir įkaitęs kelias vėl ištrūksta iš laukų glėbio ir strimgalviais aštriu posūkiu puola į jauną pušynėlį, gretos pajra. Iš jų susidaro netaisyklingas apskritimas, kurio kiekvienas taškas, įdėmiai klauso uždavinio, kurį aiškina žilagalvis majoras tokiu gyvumu ir jėga, sakytum, šįmet žydinčios vyšnios pažymėjo jo tik 21 gyvenimo pavasarį.

2

— Antro būrio vadas!

— Kar. jaun. pusk. Jonynas, Tamsta majore! — išsitempia jaunutis, saulės įdegtu veidu kariūnas ir jo giliai mėlynose akyse žiba, blikčioja susijaudinimas.

— Pakartokit trumpai savo uždavinį! — majoro balsas, kaip plieno skambėjimas.

— Su savo būriu vykdysiu žvalgybą bare... — tolydžio kariūno balsas įgauna stiprumo, jame girdėti pasitikėjimas savimi.

Jis detaliai pakartoja uždavinį. Majoras pajunta, kad jis yra tinkamai supastas.

O majoro džiaugsmas — būti suprastam, jo gražiausia svajonė ir laimė matyti darniai vykstantį pratimą. —

3

Branduolį veda patsai Jonynas. Jis įdėmiai seka patrulinius, stebi kiekvieną jų žingsnį, kiekvieną mostą.

Eina jaunatve vainikuoti vyrai mišku taip tyliai, taip atydziai, stipriai spausdami rankose šautuvus.

Jonynas žvilgteri į žemėlapi ir kai jis pakelia akis nuo kasetės, nustebimas ir džiaugsmas maišosi jo veide — keleta žingsnių atstu stovi Malė, gimnazijos draugė, daugelio svajonių kalbininkė. Malė poligono laukuose!

Instinktyviai pasuka į ją.

Malės akys juokiasi. Mėlynos lyg uksmėje išaugusios vosilkos. Tokios Malės akys...

Malė skautiškoje uniformoje. Su ryškiai geltonu kaklaryšiu ji atrodo žaliai pušyne lyg naujai nužydusi puriena.

— Malė! — Jonyno balsas kupinas džiaugsmo.

— Edvardai!

Nuoširdus rankų paspaudimas. Gilūs žvilgsniai.

— Ką tu čia veiki? Kaip atsiradai pušyne?

— Mes netoliese čia stovyklaujame. Tave sutikau visai netikėtai... Nieko nerašei, kad esi poligone.

Jie abu pamažu eina. Eina, truputį atsilikę nuo plieninių karių, nes Jonyno pareigos nežino svajonių.

— Atlankysi mane sekmadienį?

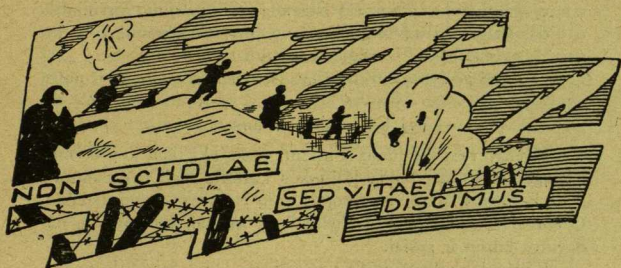
— Būtinai Edvardai. Rodosi, paskutinį kartą kariūniškame stone! — Malės žvilgsnys nuslysta įdegusiu Jonyno veidu ir džiaugsmu suvirpina jo širdį.

— Taip... — nedrąsiai patvirtina. O po valandėlės rimtai ir griežtai:

— Matai, vykdau uždavinį! Sudiev, lauksiu sekmadienį.

Trečia stovykla!

— Sudiev! Iki pasimatant!

J. ltn. Petronis

Būrys puolant

Būrio vado darbas, gavus kuopos vado įsakymą

Būrio vado darbą, nuo įsakymo gavimo momento iki puolimo pabaigos, galima paskirstyti šitaip:

1. Darbai iki puolimo pradžios,
2. „ puolimo metu,
3. „ atakos metu,
4. „ pasiekus eilinį puolimo tikslą.

Šiame rašinėlyje išnagrinsiu būrio vado darbus, pažymėtus 1 punkte.

1. DARBAI IKI PUOLIMO PRADŽIOS:

- a) pakartoti uždavinį, patikrinti laikrodį,
- b) įsakyti būrininkui atvesti būrį arčiau išeities ribos,

Jonynas skuba vėl priešakin branduolio. Malė lieka stovėti. Kareiviai greitai dingsta pušyne. Ji ilgai nesiryžta grįžti stovyklon. Žiūri ton pusėn, kur dingo kariai, kur dingo Edvardas...

Kai pagaliau pasikelia eiti, šūvis, aštrus, kaip botago pliaukštelėjimas nuaidi apmirusiu pušynu. Jį paseka antras, trečias. Paskui Malė išgirsta lyg Edvardo balsą:

— Pirmas skyrius pirmyn!

Ir jos jauna širdis prisipildo džiaugsmo ir laimės.

- c) gauti žinių apie priešą iš avangardinių dalinių viršininko,
- d) išnagrinėti uždavinį, vietovę, priešo galimumus ir kt. aplinkybes ir išvadoje susidaryti sumanymą,
- e) duoti įsakymą būriui užimti išeities ribą puolimui ir pulti.

a) Uždavinio kartojimas

Išvengti nesusipratimų ir įtikinti viršininką, kad jo įsakymas teisingai suprastas, reikia įsakymus kartoti. Kad negaišintume daug brangaus laiko, visą kuopos vado įsakymą kartoti nereikia. Užtenka pakartoti punktus: uždavinys kuopai, sumanymas, uždavinys būriui ir ryšiai.

Kadangi puolimo pradžia nurodoma laiku, tai būrio vadas, kad nepradėtų per anksti ar per vėlai pulti, turi nusistatyti laikrodį pagal kuopos vado laikrodį.

b. Įsakymas atvesti būrį arčiau išeities ribos

Kuopos vadas, norėdamas duoti būrių vadams įsakymą vietovėje, išsivedė juos priekin apie 400 m į š. rytus nuo „Gir.“ į apkasus, t. y. į tokią vietą, iš kurios matytis priešo pusėn. Būrio vadas, norėdamas gerai apžiūrėti vietovę išeities riboje ir į priekį, priešon pusėn, turi nueiti į išeities ribą, nes iš kitur to negalės atlikti. Ten pat turi duoti įsakymą ir skyrininkams. Išeities riba nuo vietos, iš kurios kuopos vadas davė įsakymą, dar už 300 m. Išeitų, kad būrio vadas su skyrininkais nutolsta nuo būrio per 700 m. Tai jau didelis atstumas. Palikti taip toli būrį be v-kų negalima. Kuopa, saugumo sumetimais, negalėjo arčiau prieiti prie išeities ribos, tai dabar atskiri būriai jau gali prislinkti ir arčiau. Todėl II-ro būrio vadas, gavęs uždavinį, pasiūri į vietovę ir nusprendžia, kad būrį galima pritraukti į alėją (betarpiai į š. rytus nuo „Gir.“). Jis pasišaukia vieną ryšininką (kurį buvo pasiėmęs su savim, eidamas pas kuopos vadą) ir jam įsako: „Nueisi pas būrininką ir praneši, kad atvestų būrį gilioj rikiuotėje į alėją (rodo) ir jį sustabdęs pats su skyrininkais ateitų į apkasus prie sugriuvusio blindažo (rodo), kur būsiu aš. Pas kartok! Vykdyk!

c. Pasikalbėjimas su avangardinių dalinių v-ku

Būrio vadas, įsakęs atvesti būrį arčiau ir būrininkui ir skyrininkams ateiti pas jį, kaip buvo minėta, vyks pirmyn į išeities

ribą ir kur geriau galės pažvelgti į vietovę ir susidaryti sumanymą, kaip geriausia gautą uždavinį įvykdyti. Išeities riboje ir kiek priekyje jos, yra avangardinės dalys. Jos laiko kontaktą su priešu. Jas sustabdė priešo ugnis, todėl jos detaliai žino, kokioj riboj priešas įsistiprinęs ir iš kur ir kokiomis ugnies priemonėmis jis veikia. Jų kaut. patuliai, aišku, kiek leido vietoje, išžvalgė, ar priešas turi vielų kliūtis ar ne. Būrio vadas turi susirasti to avangard. dalių padalinio, kuris veikė jo puolimo kryptyje, viršūninką (būrio vadą ar skyrininką) ir iš jo surinkti žinias:

— kokioj riboj (detaliai) pastebėti įsitvirtinę priešo priek. daliniai,

— iš kur, kur ir kokios ugnies priemonės šaudė kontakto sudarymo metu,

— ar yra vielų ar kitos kokios kliūtys,

— ką ypatingo yra pastebėjęs priešo pozicijoje,

— iš kur ir į kur šaudė avangardinio dalinio kulkosv.,

— kur kautynių patuliai.

Šiuo atveju prie sugriuvusio blindazo būrio vadas sutiko j. ltn. Z., avangard. dalinio v. k. (būrio vadą), kuris jam nurodė:

Priešo šaulių apkasai yra prieš vnk. Panemunė raudoną namą, kairiau jo esančiose aukštumėlėse ir dešiniau už kelio.

Kontaktą sudarymo metu, mano II-ajam skyriui, perėjus šito blindazo liniją, šaudė: vienas sunk. kulkosvaidis iš aukšt. į vakarus nuo vnk. Panemunė (rodo) į apkasus, kuriuose mes esame, ypač į š. rytinį jų galą. Vienas lengv. kulkosv. iš aukštumėlės prie pat vnk. Panemunė raudono namo vakar. galo, išilgai apkasų ir kelią į kairę nuo jų. Pasiėkus apkasų š. rytinį galą, skyrius sustabdė s. kulk. iš susikirt. kelio į N. Pakalniškius su alėja, kuris šaudė š. rytinį apkasų galą ir lengv. minosvaidžių ugnis, iš kur nežinau. Tas skyrius, kuris puolė dešiniau alėjos, tuoj buvo sustabdytas s. kulk. ugnies iš kelio į N. Pakalniškius susikirtimo su alėja.

Vielų kliūčių nepastebėjau. Šaudymo plotą priešas šiek tiek prisavęs — iki apkasų š. rytų galo krūmai iškapoti. Jo užtvėriamosios ugnies priekinė riba atrodo eina per apkasų š. rytinį galą.

Mano vienas lengv. kulk. iš apkasų (rodo) šaudė į priešą lengv. kulkosv. ir vienas iš griovio paliai kelią (rodo) į sunk. kulkosv., kuris aukšt. į vakarus nuo vnk. Panemunė. Kautynių patuliai — šių apkasų š. rytų gale.

d. Uždavinio, priešo vietovės ir kt. aplinkybių nagrinėjimas

Laiko nedaug. Tuoj atvyks būrininkas su skyrininkais. Reikės jiems atiduoti įsakymas. Būrio vadas pirma pats turi nuspręsti, kaip jis savo uždavinį įvykdys, t. y. apgalvoti visas sąlygas ir aplinkybes, kurios palengvins ar pasunkins jam įvykdyti uždavinį. Tam jis turi gerai išnagrinėti: uždavinį, priešo galimumus, vietovę, kurioje jam reikės veikti, oro įtaką ir priemones, kuriomis jis disponuoja. Viso nagrinėjimo išvada — uždavinio vykdymo idėja — sumanymas, o pagal jį ir įsakymas.

Uždavinys

Uždavinį ir jo vykdymą riboja laikas ir plotas. Laikas nustato uždavinio vykdymo arba pasiruošimo jam vykdyti tempą, o plotas nustato kokiam vietovės gabale ir kuria kryptimi veiksmas vyks.

Gavus uždavinį, tuč tuojau reikia apskaičiuoti laiką, kad nebūtų pavėluota ar bereikalingai pasiskubinta (kartais tas būna irgi žalinga) įvykdyti kas reikalinga.

Kuopos vadas baigė įsakymą 11 val. 45 m.; būrio vadas įsako atvesti būrį arčiau išeities ribos ir tuoj pat apskaičiuoja laiką: dabar 11 val. 50 min., išeities ribą užimti iki 13 val.; yra laiko 1 val. 10 min. Skyrininkai į sutartą vietą ateis per 20 min., įsakymas užtruks 15 min. (daugiausia) — lieka dar 35 min.

Išvada: Per 40 min. būrys spės išsidėstyti išeities riboje.

Apskaičiavus laiką, reikia išnagrinėti uždavinys ploto atžvilgiu, t. y. išnagrinėti kuria kryptimi ar kokiam bare ir ar ištiesai ar riba nuo ribos uždavinys reikės vykdyti.

Puolimo kryptis nusakyta vnk. Panemunė ir kaimu Plika kalnis. Vnk. Panemunė matytis vietovėje. Toliau vietovės nematyti, bet iš žemėlapiu aišku, kad laikantis Dr. Basanavičiaus miško pietų rytų pakraščio, nuo krypties nuklysti negalima.

I kuopos puolimo tikslas matytis vietovėje; iki jo 700 m. II ir III tikslai ryškūs žemėlapyje, vietovėje juos rasti nebus sunku. Nuo I-jo tikslo iki II-jo — 600 m, nuo II-jo iki III-jo — 850 m.

Išeities riba aiški. Būrys nuo jos už 350 m.

Kaimynai yra: Dešinėje, už alėjos, puola I būrys ir laiko kryptį pagal mūsų būrį. Kairėje, paliai plentą ir Dr. Basanavičiaus miško pietų rytų pakraščiu puola 5/II bat. Minėti punktai jam.

- Išvados:* 1. Uždavinį įvykdyti laiko pakankamai,
 2. Puolimo kryptis aiški.
 3. Puolimo tikslai ryškūs vietovėje, atstumai tarp jų nedideli.
 4. Puolant būriui su 2 sunk. kulkosv., teks išsiskleisti 175 m platumon — normaliai.

Priešas

Būrio vadas apie priešą turi žinių iš dviejų šaltinių: iš kuopos vado įsakymo ir avangardinių dalių vako. Kuopos vado įsakyme apie priešą tėra pažymėta, kad jis ginasi vnk. Panemunė — kelias į N. Pakalniškius — N. Pakalniškiai riboje. Labai dažnais atsitikimais, tokiomis žiniomis apie priešą būrio vadui teks ir pasitenkinti. Iš avangardinių dalių vako būrio vadas gavo labai vertingas ir tikslas žinias apie priešą: apie jo ugnies taškus ir vietų klišūti (žiūr. skirsnis: pasikalbėjimas su avangard. dalių vaku). B. vadui paaiškėjo, kad priešas ginamosios pozic. priek. riba eina: aukšt. į vakarus nuo vnk. Panemunė — vnk. Panemunė pietų vakarų pakraščiu ir toliau pasisuka paliai kelio išlinkimą į š. rytus ir eina paliai kelią į N. Pakalniškius. Kuopos puolimo kryptyje priešas gin. pozicija išsikiša bent 200 m mūsų pusėn.

Priešas turi sunk. kulkosvaidžių ir lengv. minosvaidžių. Jo už. ugnies priekinė riba, spėjama, eina per apkasų š. rytų galą.

Avangardinių dalių vako nurodyti kulkosvaidžiai, kurie veikė kontakto sudarymo metu, greičiausia bus pakeitę savo pozicijas (mūsų artilerijos priversti) ir veiks nebe iš tų pačių taškų, bet vistiek tomis pat (mūsų pusėn) kryptimis (negi per tvarkys priešas savo ugnies planą per kelias valandas). Puolimo metu, aišku, atsiras ir naujų ugnies šaltinių.

- Išvados:* 1. Priešas ginasi; jo gin. pozic. priek. riba eina per aukšt. į vakarus nuo vnk. Panemunė — vnk. Panemunė p. vakarų pakraščiu ir nusisuka į š. rytus paliai kelią į N. Pakalniškius. Mūsų kuopos puolimo kryptyje ji išlinkusi mūsų pusėn bent 200 m.
2. Priešo ugnis organizuota. Veikė sunk. ir lengv. kulkosv. lengv. kulkosvaidžiai, lengv. minosvaidžiai ir šautuvai. Spėjama užtv. ugnies

priekinė riba — š. rytinis apkasų galas — V šiaur. baterija.

3. Vielų klūčių nėra. Atrodo priešo pozicija pusiau įtvirtinta.

Vietovė

Apskritai. Kuopos puolimo kryptyje vietovė matosi raižyta apkasais ir pylimais ir dengta medžiais ir krūmais.

Tarp išėities ribos ir priešo gin. pozicijos — įdubusi. Priešo pozicijos gilumoje dominuojančių aukštumų nematyti. Iš žemėlapio matyti, kad yra du gilūs skersiniai slėniai: vienas už vnk. Panemunė, antras toliau už kokių 600 m — Semenų upelio slėnis. Tie slėniai puolimo barą iki 3-jo kuopos puolimo tikslo dalina į 3 beveik lygias dalis. Kuopos kairysis sparnas (taip pat ir mūsų būrio) iki 1-jo kuopos puolimo tikslo, remiasi į plentą, kuris eina prieš pusėn į mišką, o toliau — į miško pakraštį. Lygiai greičiai plentui, eina paprastas retai apaugęs medžiais, kelias, kuris susieina su plentu prie miško. Kairiau plento, žemyn status ir apaugęs medžiais ir krūmais, šlaitas.

Iš prieš pusės. Sekimui priešas neturi vyraujančių aukštumų nė priek. ginamosios pozicijos riboje, nė pozicijos gilumoje. Geriausia gali sekti iš aukšt. į vak. nuo vnk. Panemunė ir iš Dr. Basanavičiaus miško medžių. Iš šių punktų priešas gali sekti tarpą tarp plento ir kelio iki namukų, ką 500 m į š. rytus nuo „Gir.“. Tarpą tarp kelio ir apkasų, gali sekti iki sugriuvusio blindazo (viduryje apkasų sistemos, aukštumoje), ir tarpą tarp apkasų ir alėjos irgi ne toliau, kaip iki sugriuvusio blindazo. Iš vnk. Panemunė ir aukšt. į rytus nuo jo, priešas būrio puolimo kryptimi sekti toliau, kaip iki išėities ribos negali — dengia apkasų pylimai ir alėja, be to, vietovė nuo išėities ribos žemėja mūsų pusėn.

Šaudyti būrio kryptimi priešas gerai gali iš aukšt. į vakarus nuo vnk. Panemunė. Iš tų aukštumų jis gali apšaudyti sunk. kulkosv. lygumą tarp plento ir kelio iki namukų, tą 500 m į š. rytus nuo „Gir.“ ir apkasus iki sugriuvusio blindazo. Iš vnk. Panemunė, šaudyti gali tą patį, ką ir iš aukšt. į vakarus nuo jo, nes šaud. plotas pravalytas — krūmai iškirsti. Iš aukšt. į rytus nuo vnk. Panemunė, prieš sunk. ir lengv. kulk. gali šaudyti tarpą tarp apkasų ir alėjos ir išėjimus iš apkasų š. rytinio galo. Iš ten

šaudyti į tarpą tarp plento ir apkasų negali, nes dengia apkasų pylimai.

Kontratakų, įsiveržę į priešų gin. poziciją galime tikėtis iš Dr. Basanavičiaus miško. Miškas ir gilūs slėniai pozicijos gilumoje, priešui leidžia jas parengti.

Iš mūsų pusės. Būrio puolimo bare (suprasti plotą, kuriame išsiskleis būrys puldamas), vietovę nuo išėities ribos iki I-jo k. puolimo tikslo, galima suskirstyti išilgai į tris barus: 1. nuo plento iki kelio — visiškai lygi ir atvira, 2. nuo kelio iki apkasų p. rytinio krašto — raižyta ir dengta ir 3. nuo apkasų iki alėjos — lygi ir retai krūmų kuokštelėmis dengta, priešų pusėn žymiai žemėjanti.

Prieigos į išėities ribą yra geros: apkasai ir alėja.

Sekti priešų pusėn galima nuo apkasų pylimų, bet tik iki I-jo kuopos puolimo tikslo. Dešinįjį kaimyną sekti galima — matyti, bet kairiojo nematyti, nes jis puola šlaitu.

Šaudyti sunk. kulkosv. į aukštumą į vakarus nuo vnk. Panemunė ir į vienkiemio p. vakarų pakraštį tik iš pozicijų kairiau kelio ir dešiniau plento. Iš kitur, t. y. iš gilumos (bat. vado) ir iš kaimynų (kairysis kaimynas apskritai neturi ugnies pozicijų) Sunk. kulk. ugnies į tuos punktus negalima tikėtis, nes dengia alėja ir vnk. Panemunė. Į vnk. Panemunė pietinį pakraštį ir į rytus nuo jo galima šaudyti iš apkasų ir į dešinę nuo jų. Į ten galėtų šaudyti sunk. kulkosv. iš gilumos (bat. vado) ir dešiniojo kaimyno.

Judesys geriausia vykdyti tarp kelio ir apkasų. Ten ir vieta raižyta, ir iki išėisim į apkasų š. rytinį galą, galėsime būti saugomi tik iš aukšt. į vakarus nuo vnk. Pan. ir iš paties vienkiemio.

- Išvados: 1. Prieigos į išėities ribą geros. Galima ją užimti slapta.
2. Iki išėities ribos ir išėities riboje, s. kulk. ugnies tiesiai taikant negalima tikėtis. Galima tik artillerijos, minosvaidžių ir s. kulk. netiesiai taikant ugnis.
 3. Įsiveržus į priešų poziciją reikia laukti kontratakos iš miško.
 4. Savo ugnies priemonės kreipti į aukšt. į vakarus nuo vnk. Panemunė į vienkiemio p. vakarų pakraštį.

5. Judesys didesne jėgų dalimi tarp kelio ir apkasų, mažesne — tarp apkasų ir alėjos.
6. Ugnis tarpu tarp plento ir kelio.
7. Su kairiuoju kaimynu ryšys sunkus.

Oro sąlygos, gyventojai

Oro sąlygos, t. y., temperatūra, debesuotumas, drėgmė, vėjo linkmė ir kt. sudaro patogumus ar nepatogumus sekti, panaudoti kai kuriuos ginklus ar priemones ir turi įtakos net kovotojų moralei. Pav., rūkas, lietus, stiprus vėjas iš priekio su dulkėmis ar lietumi mažina sekimo galimumus vienai ar abiem kovojančioms pusėms. Vėjo kryptis, drėgmė ir kt. leidžia ar neleidžia panaudoti dujas, sudaryti dūmų uždangas. Žemi debesys sunkina ar padaro visai negalimą aviacijos veikimą. Šaltis, sniegas, įkyrus lietus labai vargina kovotojus ir mažina jų ne tik fizinį, bet ir moralinį pajėgumą. Metų laikai, ypač keičia vietovės pereinamumą. Pavasario ir rudens laikotarpiais apkasai ir įdubimai pilni vandens, žemė pažliugusi vandeniu, žiemos metu gili sniego danga, kelis kartus sunkina kovotojų judesius vietovėje, o kitoms priemonėms, kaip artilerijai, šarvuočiams ir kt. sudaro nenugalimas kliūtis.

Mūsų konkrečiu atveju, laikas — gegužės mėn. pabaiga. Oras šiltas, giedras, sausas. Grioviai ir įdubimai išdžiūvę. Pučia mažas vėjas prieš link.

Išvada: oro sąlygos normalios.

Gyventojų įtaka, ypač puolamose kautynėse, labai nežymi. Dažniausiai civ. gyventojai bus išbėgioję ar pašalinti iš kautynių zonos ir su jais susitikti neteks. Jei pasitaikytų sulaikyti kokį įtartina žmogų, tai jį reikia pasiųsti aukštesn. viršininkui.

Priemonės

a) Būrio ugnies priemonės: 2 sunkūs kulkosv. ir 3 lengvi kulkosv. Būrys pilnam sąstata, kautynėse nedalyvavęs.

b) Kitos priemonės, kurios galės padėti būriui: kuopą reikia viena baterija; dešinysis kaimynas gali suteikti ugnies parramos — vietovė leidžia.

Išvada: Būrys savo puolimo kryptyje gali sudaryti ugnies persvarą.

Bendra išvada

Suvedus visas išvadas, gauname:

1. Savo ugnies priemonių, t. y. sunk. kulkosv. ugnis kreipti į aukšt. į vakarus nuo vnk. Panemunė į paties vnk. pietų vakarų pakraštį.

2. Sunk. kulkosv. ugnis lyguma tarp plento ir kelio.

3. Puolimas didesne jėgų dalimi tarp kelio ir apkasų, mažesne — tarp apkasų ir alėjos.

4. Įsiveržus į priešų poziciją būti pasiruošusiam atremti priešų kontratakas iš miško.

Iš visų šitų išvadų paaikškėja puolimo vykdymo idėja — *sumanymas*: Pulti trikampėje rikiuotėje, smogiant kairiuoju sparnu. Ugnis iš kairės.

Sumanymui įvykdyti, būrio vadas duoda įsakymą užimti išėities ribą ir pulti.

e. Įsakymas būriui

Įsakymą būriui užimti išėities ribą ir pulti būrio vadas atiduos skyrininkams žodžiu, vietos daiktais.

BŪRIO VADO ĮSAKYMAS

5 p.p.
2/II

Sugriuvęs blindažas (apkasų sistemos viduryje, aukštumoje).
1936 m. V. 24 d. 12 val. 25 min.
Žemėlapis 1:25.000, Kaunas P.

ĮSAKYMAS 4 NR. (op.)

Aplinkybės:

- Priešas ginasi riboje: aukštuma į vakarus nuo vnk. Panemunė (rodo) — Vnk. Panemunė pietinis pakraštys (rodo) ir į dešinę aukštumos už kelio (rodo), kuris eina į N. Pakalniškius.
- Mes iš čia pulsime.
- Kaimynai: dešinėje puls mūsų I-as būrys (rodo), kairėje, paliai plentą (rodo) ir Dr. Basanavičiaus miško pakraščiu (rodo) — II-as batalionas. Plentas ir miško pakraštys jam imamai.

Uždavinys būriui:

- Su priduotais 2 sunk. kulkosvaidžiais užimti išėities ribą šito blindažo linijoj nuo plento iki alėjos (rodo), ir
- pulti kryptimi vnk. Panemunė mūrinio raudono namo (rodo), Dr. Basanavičiaus šilo pietų rytų kampo (rodo) ir kaimo Plikakalnis vakarinio kampo. To kaimo iš čia nematyti.
- Tikslai:

I vnk. Panemunė (rodo) š. rytų pakraštys — kelias į N. Pakalniškius (rodo),

II — upelio Semena kair. krantas. Jį rasit — upelis giliam slėnyje.

III — km. Plikakalnis — V fortas. Už upelio Semena slėnio, tą kaimą pamatysit.

Sumanymas. Pulsiu trikampėje rikiuotėje, smogdamas kairiuoju sparnu. Ugnis iš kairės.

Išdėstymas. 2-as skyrius — krypties skyrius. 1-as — dešniau 2-jo, 3-čias — užpakalyje 2-jo skyriaus. Sunk. kulkosvaidžiai kairėje, kairiau 2-jo skyriaus.

Uždaviniai skyriams:

a) 2-am skyriui užimti išeities ribą šiaupus sugriuvusio blindažo nuo kelio iki apkasų (rodo) ir pulti kryptimi vnk. Panemunė raudono namo ir toliau paliai miško (rodo) kampą.

1-am skyriui užimti išeities ribą dešiniau 2-jo skyriaus, apkasuose (rodo), ir pulti dešiniau 2-jo skyriaus.

3-čiam skyriui užimti išeities ribą 50 m užpakalyje 2-ro skyriaus, apkasuose (rodo) ir pulti paskui 2-ji skyrių.

b) Sunk. kulkosvaidžiams — kairiau kelio ir šaudyt aukšt. į kairę nuo vnk. Panemunė ir vnk. Panemunė pietų vakarų pakraštį.

c) 2-am skyriui nepasiduoti kairiau kelio, ten šaudys mūsų sunk. kulkosvaidžiai.

d) Užėmus vnk. Panemunė, sustoti iki mano įsakymo.

e) Puolimo pradžia — mano ženklas raud. vėlevėle „pirmyn“.

Ugnis. Puolimo parengimo metu artilerija ir sunk. kulkosvaidžiai šaudys į vnk. Panemunė ir aukšt. kairiau jos.

Lengv. kulkosvaidžiai nešaudo.

Ryšiai:

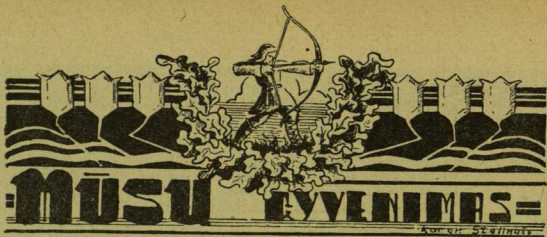
- a) Aš būsiu prie 3-čio skyriaus.
 - b) Kuopos vadas prie 3-čio būrio (rodo).
 - c) Su deš. kaimynu laikyti ryšį 1-šam skyriui. Su kairiuoju — 3-čiam skyriui.
 - d) Iš lėktuvo raud. raketa: kur esate?, balta — supratau!
 - e) Artilerijos ugnį perkelti: žalia raketa.
- Tiekimas ir evakuacija:** Kuopos šovinių vežimas užpakalyje, miškelyje (100 m į š. rytus nuo „Gir.“) (rodo). B-šo tvars-tykla IV forte (rodo).

J. ltn. Zubrys

Liepęs skyrininkams pakartoti jiems duotus uždavinius, būrio vadas įsako vykdyti.

Pats seka būrio artėjimą į išėities ribą, duoda kur reikia nu-rodymus ir kur reikia pataiso. Kada išėities riba jau užimta, praneša kuopos vadui ir laukia puolimo pradžios.

MŪSŲ GYVENIMAS

Kar. S. Buzas

DIENOS, KURIOS NEBEGRĪŠ . . .

Lietiņā rudens vakarā dešimts kariņu kandidātu atvykome i 8tā pēst. pulkā atlikti stažā — pažinti jauno kariņvīro gyvenimā, jo džiaugsmus bei vargus.

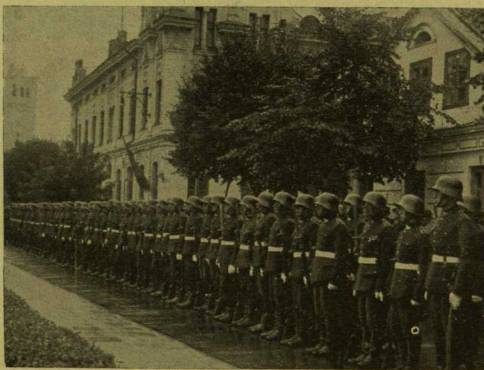
Kariņvīnēs stovējo užmiesty, todēl nuo stoties apie pusvalandī ējome, kol jas pasiekēme. Ant kelio, kurio ējome, buvo pusēs metro purvo sluoksnis, kuris elektros šviesoje atrodē kaip koka putra.

Vos tik ējome i vietas pulko mokomosios kuopos skaityklā, pastebējome . . . 11 grandīņu ir tik vienā jaun.

puskariņinikj, kurie, tvarkingai susēdē už stalo, valgē vakariēņ. Ir mes tada pirmā kartā paragavome iš pulko kaito baltos „zacirkos“.

Keletā diēņ, kol buvo surinkta nauja laida, gyvenome laisvai. Kai kurie kariņvīnai kand. tomis dienomis eidavo i miestā susipažinti su gimnazistēmīs. Bet, kaip vēlīau paaīškējo, tie „promesnadaī“ baigdavos be vaisiū. Mat, Šiauliū gimnazistēs varģšus kar. k. manē esant pionierius, o kai kada ir . . . policininkais palaikydavo! Nieko sau suspratimas apie mūsj kariuomenēs unis formas!

Susirinkus mokomosios kuopos lais

Kariņvīnai išsirikiavē rugsējo 8 d. paradui

Iškilmės maršu pro Nežinomo Kareivio kapą

dai, prasidėjo energingas darbas. Jau iš pat pradžių pajutome, kad teks rimtai padirbėti, nes ne tik kuopos vadas, bet ir būrio vadai, neišskiriant ir kadro, buvo griežti, mokėjo ne tik įsakyti, bet ir pareikalauti. Kadangi mokomosios kuopos kursas gana platus, o jam išeiti laiko maža, tai tekdavo gana smarkiai dirbti. Kaip tik čia kariūnai k. ir turėjo progos parodyti savo norą ir iniciatyvą įvairiuose rikiuotės ir taktikos užsiėmimuose bei pamokose. Kuopos vadas, kada tik buvo galima, leisdavo mums pavadovauti ne tik žygio ir postovio apsaugose, bet taip pat parodyti savo gabumus puoslime ir gynime. Už tą praktiką esame giliai dėkingi ne tik buvusiam kuopos vadui kpt. Saukai, bet ir būrių vadams, kurie mums rodė pavyzdį.

Šešis mėnesius padirbėję, išmindžioję klampius Šiaulių apylinkių laukus, baigėme mokomąją kuopą, o po kukių išleistuvių išvykome į istorinę vie-

tą — Varnius. — instrukuoti jaunų kareivių.

Varniuose laiką praleidome įdomiausiai ir naudingiausiai. Aplankėme daug istorinių vietų, o Varnių laukuose išsprendėme virš dešimties taktiškų uždavinių. Kai tik atsirasdavo laisvo laiko, daugiausia sekmadieniais, tuojau kur nors keliaudavome. Pirmiausia aplankėme Girgždutos kalną. Kitą kartą nuvykome ant Šatrijos kalno. Tuo pačiu apžiūrėjome ir Luokės miestelį, kuris po visiemis žinomo gaisro dabar gana vykusiai atstatato. Kaip grybai po lietaus, kasdien čia išdygsta nauji namai su puikiausiom vitrinom.

Paskiausiai aplankėme Medvėgalį, kuris mums paliko gražiausių atsiminimų. Medvėgalis — aukščiausias kalnas mūsų žemėje. Aplink aukštąjį Medvėgalį, kaip daugelis jau yra matę, tęsiasi virtinė mažesnių kalnų. Tai Sumano kalnas, Miltų, Juoko (arba Piliorių) ir kt. Pažymėtini Sumano ir

Pilies kalnai. Pastarasis visiškai suaugęs su Medvėgaliu. Ant Pilies kalno senovėje stovėjusi medinė pilis. Dar ir dabar, sakoma, galima rasti anglių... Sumano kalne senovėje rinkdavęsi mūsų kariai ir tardavęsi karo reikalais.

Apskritai, Žemaitija mums paliko gražiausių atsiminimų. Ištisa eilė puikiausių vaizdų dar ir dabar stovi mūsų akyse. Ilgai, ilgai atsiminsime gražų ir didelį Lukšto ežerą prie Varnių. Jo gaivinančiame vandenėly ne kartą maudydavomės.

INTERVIEW SU „KARIŪNO“ SKAITYTOJOM

Nežinau, ar „Kariūno“ redaktorius sutiks, ar ne, bet, pasirodo, mūsų gražiosios gimnazistės labai mėgsta skaityti „Kariūną“. Su keliom tokiom maloniom skaitytjomis teko turėti pasikalbėjimą.

Gražų saulėtą popietį penkiese, dvi gražuolės abiturientės, simpatiška septintokė, akiniuotas studentas ir aš, jau spėjęs pasidaryti „civilioku“, sėdėjome pavėsingame sode ir gana linksmai plepėjome:

— Būčiau vyras — stočiau šiemet Karo Mokyklon. Man taip patinka žvalūs, gražūs kariūnai, — čiauškėjo visada linksma blondinė Jonė. — Ak, aš niekad neužmiršiu vieno šokių vakaro, praleisto Karo Mokykloj. Tada aš susipažinau su tokiu gražiu kariūnu, kad och!... — ir savo žodžiams patvirtinti Jonė padarė gana komišką grimasą.

— Girdėjau, Jone, kad tau patinka kariūnai. Tikriausiai, būsi karininko žmona.

— Žinoma, Stasy. O ar imtum mane? Na? — ir blondinė, primerkusi vieną akį, pažiūrėjo į mane.

— Juokus kreti, Jone. Tau nusibos laukti. Juk aš vos pradėjau...

Tuo laiku antroji abiturientė, Jonės

kontrastas, brunetė Regina, matyt, norėdama pritraukti mūsų beveik romantišką pašnekėsį, skambiu balseliu pradėjo dainuoti:

— Lakštingalos čiulbėjo mums kas rytą...

Kai Regina baigė populiarią dainelę iš „Kariūno“ puslapių, aš tuojau paklausiau:

— Įdomu, Rene, iš kur tu išmokai tai. Rodos, kariūnų nemylai, kaip girdėjau.

— Oho! Ji net sudžiūvo iš meilės vieno kariūno garbei, — įsiterpė ir studentas neolithuanas, visą laiką tik klausęs mūsų pašnekėsio.

— Nei ji myli, nei ką, — atsiliespė ir trečioji gimnazistė, septyniolikametė Aldutė. — Jos simpatija nebus kariškis. O kad ji moka tą dainelę, tai čia, rodos, nieko nuostabaus. Mūsų gimnazijos veiks visos vyresniųjų klasių mergaitės savo juodraščiuose turi išsirašiusios net po kelis kariūniškus „šlagerius“.

— Įdomu, p. Aldona, žinoti, iš kur jūs visos gaunate „Kariūną“?

— Iš kur?... Viena kita gimnazistė nusiperka, kitos gauna iš savų simpatijų...

— Puiku. O kurie „šlageriai“ jums ir jūsų draugėms geriausiai patinka?

— Visi be išimties. Bet aš ir mano draugės dainuojame dažnai „Širdį“, paskiau tą, kuris parašytas „Capri“ tango motyvais. Ak, tas tango toks žavus!

— Užteks tau plepėt, Aldute, — pertraukė mano bendrakalbę linksmoji Jonė. — Leisk ir man šį tą pasakyti.

— Labai malonu, Jone, — tariau aš. — Na, o tavo kokia nuomonė apie kariūnų šlagerius.

— Puikūs! Prašau vieną klausymą.

— Na?

Jonė staiga padarė gana griežtą veido išraišką ir paklausė:

Mūsų gretos

— Bet tas mūsų pasikalbėjimas niekam nebus žinomas?

— Negaliu prižadėt, Jone, čia ne kariška paslaptis. Gal būt...

— Na, bala jo nematė. Štai mano nuomonė. „Kariūnas“ — puikus laikraštukas.

— Žurnalas, — pataisiau aš.

— Na, gerai, žurnalas, — tęsė Jonė.

— Mes, gimnazistės jį su didžiausiu įdomumu perskaitome. Tai sakau nuo širdžiai... Tik gaila, kad „Kariūnas“ retai leidžiamas. Man asmeniškai patinka jo novelės, gana vykę kariūno Š. feljetonai, o taip pat ir kronika...

— Suprantama, nes tau įdomu žinoti, ką veikia simpatiškieji džentelmeniški kariūnai... — mirktelėjo Renė, tiriamai pažiūrėjusi į Jonę.

Dar truputį paplepėjau su gražutėmis kariūnų garbintojomis ir, atsisveikinęs, palikau jas su studentu sėdintis sode, kurio viršūnėse jau slėpėsi besileidžiančios saulės spinduliai.

Kar. Kau-gas

PAIMSI BE EILĖS...

Visi sveiki grįžom iš pulkų. Visi vyrai, kaip ažuolai. Tie, kurie rudenį lenkdavo nosis prie žemės, dabar jau stovi tiesiai, nosis kelia aukšty, akis įsmeigia į tolius, o žvilgsniai tvirti, pilni ryžtumo, lyg Napoleono, žygyje į Rusiją. Ir nuotaika visų giedri, kaip gražios vasaros dangus.

Prieinu prie vieno savo bičiulio, Tado Virbalo, su kuriuo rudenį, prieš išvažiuojant į dalis atlikt stažą, kartu gavau iš būrininko neišeit 2 dienas iš rajono, ir klausiu:

— Kaip gyveni, Tada?

— Ačiū Tamstai! Labai gerai, — atsako mano Tadeušas, kuriam ant pakaušio dar buvo užsilikęs vienas plaukas iš kirpėjo „lockos“, kaip pensininkui Melchiorui Putelei.

Pradedam dalintis įspūdžiais su mieľuoju Tadu.

— Džiaugsmas, — sako jis, — mane

ima, kad grįžau iš to pulko. Buvo, brol, gražių dienų, bet buvo ir vargo.

Ir pradėjo jis man pasakot įvairius nuotykius iš ilgojo stažo dienų. Pasakojo, kaip jis grindis plovęs bijodamas susiteršti kariūniškas kelnes, bet skyrininkas liepęs klauptis ir išvaikštinėt šlapias grindis keliais, pasakojo, kaip šluodamas kazematus iššlavęs karštą skyrininko „cigarnyčią“, už ką gavęs be eilės darbams, pasakojo apie žirnių košę, apie maskavimąsi ir kt. Daug vargų pripasakojo mano mielas bičiulis Tadeušas ir baigė:

— Bet užtat dabar jau esam visi prietyrę kariai, o , žinai, gyvenimas dabar labai pagerės, nebebus jau tokio vargo, atsikvėpsime laisviau, juk čia ir skyrininkai savi žmonės, ir būrininkai iš tų pačių, ir viršila artimas draugas, ir kuopos vadas toks simpatiškas. O valgom, brol, keturis kartus karališką valgį. Pagyvensim, oi pagyvensim!...

Nusišypsojo kaip palaimintasis ma-

no Tadeušas, paplojo man per petį ir pradėjo eit. Aš jį palydėjau žodžiais:

— Tur būt, nebloga bus, mielas Tadeušai.

Su Tadu Virbalu, pirmojo būrio pirmojo skyraus kariūnu, nebesusidūriau ligi vakaro. Per vakarinį patikrinimą staiga išgirdau po komandos „lygiuok“ savo bičiulio pavardę, kurią ištarė viršila su priedu: „Paimsi tris dienas neišėjimo“, „Paimsiu!“ — energingai skambėjo kariūno Virbalo balsas.

Po patikrinimo priėjau prie jo.

— Kas buvo, Tadeušai? — paklausiau.

— Nežinau.

— Gavai neišėjimą?

— Gavau.

— Už ką.

— Sakau, kad nežinau! Tur būt viršila tyčia užkrovė, žinodamas, kad aš šeštadienį turiu nueit pas mažytę, kuriai ir jis simpatizuoja.

— Tyčia neduos. Ką tu čia.

Karo Mokyklos rajone prieš 11 metų

— Sakau, kad tyčia. Jis kartu su manim stažą atliko.

Daugiau nieko nebeapasakė. Nuėjo.

Rytojaus dieną, rikiuojant pietums, aš ir daugelis kitų kariūnų, kurių tarpe buvo ir mano Tadas, gavom nuo būrininko po 1 kartą be eilės į tarnybą. Ir vis už menkniekius: tai už susijuoškimą, tai už sukrutėjimą, tai už daisyrimąsi.

Laisvu laiku vėl kalbėjau su Tadu

Jis sakė:

— Žinai, ir skyrininkas, ir būrininkas, ir viršila, nors ir iš tų pačių, bet jau nebe draugai. Rytoj, turbūt, aš nuo jų turėsiu tiek baudų, kiek pulke gavau per 9 mėnesius. Bet niekai: vis tiek aš kariūnas!

Ir mano bičiulis tvirtu žingsniu nuėjo niūniuodamas: „Ei, jaunystė — žygio rytas...“.

FUTBOLO „KANKINIAI“, NENU- SIMINKITE!

Paskutiniaisiais metais Karo Mokykla

turėjo vieną stipriausių futbolo komandų. Jos eilėse žaidė keletą net gerai žinomų futbolininkų. Dabar beveik visak omanda šį rudenį likvidavosi. Mat, daugelis jau leitenantai...

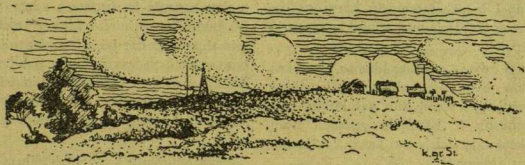
Tačiau nėra ko nusiminti. Likusieji futbolininkai, kaip kar. K. Numgaudas, Kostkevičius, Kondrotas, Sipavičius, Buzas ir kiti, tikisi jei ne labai gerą tai bent vykusių Mokyklos rinktinę sudaryti. Aišku, jie laukia sporto vadovo ir būsimųjų kariūnų kandidatų paryšamos.

K.K.S.B.

MALONI NAUJIENA!

Tur būt, ne visiems žinoma, kad dabartinių kar. kand. tarpe, ypač kaulniškių, yra gabių krepšinio žaidėjų. Teko nugirsti, kad jie žada energingai imtis to sporto Mokykloje. Sveikiname!

K.K.S.B.

MUSŲ GYVENIMO TRUPINIAI

IŽANGOS VIETOJE.

Apskritai imant, jei nori meniškai užbliauti, kelią į 4-tokės širdį praskinti, tai pirmiausia tenka gerokai gerklę šviežiais kiaušiniiais pašmeruoti, antraip nieko neišeis. Analogiškai yra ir su mano dienoraščio rašymu. Jei mano skilvyje visi keturi vėjai pučia, jei aš pusryčiams nesuvalgiau 3-jų francuskų ir nenugėriau porą litrų pieno, o pietums negavau penkių kotlietų su bulvių koše ir raugintais agurkais, tai degink man padus, spilkas po nagais kalk, negalėsiu nei mizerniausio sakinio sumegzti. Nėra, poetišku terminu tariant, įkvėpimo. Mano mūza visad apleidžia mane, kaip tik skilvis ima dažniau ar rečiau pabūti tuščias, tuščias sakytum statinė, kurioje pernai buvo užraugti agurkai.

Pulke, bestažuojant, jau nekalbant apie dvasinį peną, labai ir labai dažnai stigidavo peno tikra ta žodžio prasme, taigi apie rašymą negalėjo būti jokios kalbos. Viską dėjau širdin, viską stebėjau ir ryžaus aprašyti tada, kaip mane nebegundins keпамų kotlietų kvapai ir nebesapnuosiu kartu su rojaus gražybėmis puskarininkių ramovės tarnaičių.

O dabar, atostogaudamas, kai kas antra diena persivalgau, jaučiu didelį įkvėpimą, kylantį nuo pat kulnų, imu plunksną ir bandysiu aprašyti nors tūkstantąją dalelę to, kas teko šią vasarą išgyventi.

Pasakoti, kaip gyvenau poligone, kaip naktimis svajodavau apie, kaip buvau prisijaukinęs varlę, tai būtų viskas įdomu ir gražu, bet žinau redaktoriaus charakterį: sukis viską į krepšį ir nei pas Dievą nei pas žmones nerasi teisybės. Taigi iš poligono gyvenimo pamėnėsiu du tik faktus tai — kaip bir-

želio mėn. 23 d. kolega Janiškis nusi-pirko už 30 centų kg. dešros ir ją suvalgęs pradėjo lipti ant sienų ir paskui su dideliu malonumu išvėmė jau net 2 kg! O apie žiaurą kovą j. ltn. P. su blakėms, teleidžia man gailėstingasis redaktorius, truputį plačiau vamptelėti.

Gegužės mėn. 22. Penktadienis.

Nuodingos dujos — biaurus daiktas, nes jos lengvai išstumia plaučius per nosį arba širdį taip sutraukia, kad ji mažiausiam žirniui nebeprilygsta. Taigi dabar nuolat ir kalbama, kaip reikia nuo dujų saugotis, kokias dujokaukes siūdintis, kad koksai „paškudnas“ kvapas pirm laiko nenuvartytų į šaltą kapą. Dujų pavojumi susirūpino ne tik žmonės, bet ir mažesnio ūgio padarai, sakysime, blakės. Pirmiau būdavo užlipini langus švedišku laikraščiu, prileidi trobą sieros dūmų ir visoms blakėms neatšaukiamai amen. O dabar — prašau nuoga faktą iš poligono.

Budinčio karininko kambarėlyje buvo pastebėta šluba blakė, kuri tapo tuč tuojau sugauta ir naujausia adata, pačio budinčio karininko ranka, prikalta prie sienos, gi dar jai mirties agonijoje besitampanč padarytas dujų puolimas. Reiškia, norėta iš pirmo žingsnio griežčiausiom priemonėm užgniaužti bent kokią blakių taktišką bei strateginę veiklą.

Vakare budintis karininkas, pilnas ramybės, panoro, dar gerokai siera dvokiančiame kambarėlyje, bent menką vaslandėlę pailsėti. Tačiau gulėti varginėje loveleje neilgai teko. Nežinia ar keršydamos už draugės žiaurų nukryžiamą ar pasiryžusios žūtibūtinę kovai už savo buities pagerinimą, blakės pradėjo puolimą visu frontu. Budin-

čiam karininkui nebeužteko viso tuzino adatų ir prisėjo panaudoti savisau-
gai net kardas. Po menkos valandėlės
iš lovos be liko neforminga šipulių krū-
va. Tačiau pasitvirtino auksinė tak-
tikos taisyklė, kad tik puolantysis gali
laimėti ir būdinčiam karininkui teko
pasitraukti iš pagrindinės pozicijos —
savo kambarėlio, — ir naktį praleisti
barake, kuriame blakės dėl nepaprastai
plačios vietovės nedrįsta daryti kariš-
kų operacijų.

Kitą dieną buvo pakartotas dujų ant-
puolis, ir blakės pakartotino puolimo
nebeišlaikė, bet dar tik atėitis parodyd
ar jos iš viso yra atsakę nuo karo.

Kar. Sidlauskas

PAMESTAS LAIŠKAS

Brangioji Onyte,

Vos mėnuo, kai su Tavim mačiau,
o jau taip pasiilgau. Kalėdų atostogų
laukiau labiau, negu kariūnai ant kalno
pietų. Tiesą pasakius, ir Mokykloj gy-
venti neblogai, bet... Tavęs nėra. Ži-
nau, kad Tu paklausi, jei jau neblogai
gyventi, tai papasakok kaip. Prašau,
man negaila. Keliamės rytą, kada kas
nori. Koks miegalius, tai ir iki vakaro
miega. Atsikėlę jau randam civilių mū-
sų liokajų gražiai sutvarkytus rūbus,
padėtus prie lovos; batai, nublizginti
kaip veidrodiai, koketiškai laukia įke-
liant kojos; muilas, baltutėlis rank-
šluostis rūpestingų rankų paklotas ant
spintelės. Apsirengusius dar apžiūri
skyrininkas, išvalo raukšles po diržu ir
leidžia pusryčių. Pasižiūri į patiekalų
sąrašą, paprašai, ko nori, žiūrėk, liekna
padavėja jau ir krauna ant stalo, ži-
noma, ko kas nori. Po pusryčių gali

kiekvienas porą valandų romanus skai-
tyti. Paskiau reikia užsidėti baltą diržą
ir pirštinaites, atseit, pamokos jau bus.
Privažiuoja autobusai prie durų, visi
susėdam ir važiuojam į kalną užsiėmi-
mams. O čia užpakaly autobusų sunk-
vežimis veža šautuvus, šalmus, kupri-
nes. Matai, ant kalno fuos visus daik-
tus reikia pasidėti kur nors po medžiu.
Nuvažiavę, sėdam kur ant pievelės ir
laukiam būrių vadų. Ateina, paduoda
ranką kiekvienam, paklausia kaip svei-
kata ir pradeda pasakoti anekdotus.
O anekdotai! Mes juokiamės, kol ku-
riam plyšta diržas. Ir taip iki pietų.
Pietūs paprastai iš 3 patiekalų su prie-
dais. Jei turi durtuvą prie šono, gali
trigubą porciją sunaikinti ir padavė-
joms meilų žodelį tarti.

Liūdniau tik tada, kai nusikalsti. Šeš-
tadienį ir sekmadienį be jokių ceremo-
nijų išvaro į miestą... Visą dienele ne-
bematai Mokyklos rajono, žavingų gė-
lių kliombų, Vytauto skvero...

Žinai, Onyte, jau gavau puskarinin-
kio laipsnį. Tik prie išėiginės unifor-
mos neduoda prisiūti ženklų, todėl ne-
sistebėk, jei per Kalėdų atostogas nu-
važiuosiu be laipsnių. Algos dabar
gaunu 500 (centų...). Nežinau, kur
dėti pinigų, todėl draugams tik skos-
linu ir baigta. Dėl visus ko pasakyk
mano tėveliui, kad atsiųstų cigarelių ir
papirosų, nes čia nėra kur nusipirkti —
nėra nė bufeto, nė krautuvės. (Tokiais
atvejais ir didelė alga nustoja savo
vertės).

Laiškus man adresuok ne „kar.
pusk.“, o tiesiai „kariūnui“: bus trum-
pia ir aiškiau.

Lauksiu nuo Tavęs laiško!

Tavo Vladas

Kar. VI. Aleksandravičius

Leidžia Kariūnų Ramovė
Redaguoja ltn. URBANA VIČIUS SIMAS

Ir 1937 metais skaitysime „KARIŪNĄ“

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖ parduoda geros rūšies
PRESUOTAS DURPES.

Teirautis darbo valandomis Šiauliai, tel. 2 arba raštu.

**Jums reikalingas šviežias ir sveikas
m a i s t a s**

Tai pirmoji sveikatos sąlyga.

Kiekvienas „Maisto“ gaminy s rinkon išleidžiamas tik perejęs griežtą sanitarinę kontrolę. Gaminių įvairumas leidžia visus patenkinti tik skonio ir kainos atžvilgiais. Švieži, rūkyti ir sūdyti gaminiai — viska, iš grynos ir geros žaliavos.

Vasarą ypatingo dėmesio yra verti įvairiausi konservai, kurių kokybės negali paveikti laikas, karštas vasaros oras ir transporto būdas.

Mūsų krautuvės laukia malonaus Jūsų atsilankymo.

„Maistas“

Ch. Frankelio

ODŲ FABRIKAS ŠIAULIUOSE

Išdirbo visokių rūšių odą:

Padams, vikpadžiams, diržams blankus,
chromo, juhto ir lako odas.

Karo Invalidams Šelpti Komiteto

I M O N Ė S

Kaunas, Duonelaičio g. 37, tel. 600

Ortopedinė d-ėvė: protezai, korsetai, bandažai, plokštelės ir kit. Graverių d-ėvė: įvairūs ženklai, antspaudos, monogramos, uniforminės sagos. Siuvyklos: uniforminiai ir civiliniai drabužiai. Darbas geras, nebrangus.

Krautuvė: Laisvės Al. 18 Nr., tel. 616; įvairūs ženklai, kepurės, vėliavos, diržai, spalvota medžiaga priedams, galionai, sutažas, antpečiai ir kt.

Perka — parduoda užsienio valiutą, vidaus paskolas, Žemės Banko paskolas lakštus ir kitas vertybes
UKIO BANKAS kurį rasi kiekviename apskrityje mieste.

„PARAMOS“ Kooperatyvas Kaune,
turįs automatišką duonos fabriką ir 26 krautuves,
pasiūlo visas reikalingas vartotojams prekes.

Centralinė Lietuvos Pieno Perdirbimo Bendrovių Sąjunga

PIENOCENTRAS

BŪSTINĖ:

Kaune, Laisvės al. 29-a Nr.
Tél. Pienocentro centralinė

SKYRIUS:

Šiauliai, Stoties g. 3 Nr.
Tel. 510 Nr.

Šaldytuvai: Kaune ir Klaipėdoj

ORGANIZUOJA ir įrengia kooperatines pienines ir grietinės nugriebimo punktus.

SUPERKA per pienines ir kooperatyvus aukščiausiomis pasaulinės rinkos kainomis kiaušinius.

APRŪPINA per pienines pieno statytojus visomis pienininkystės reikmenimis pigiausiomis kainomis ir lengviausiomis išsimokėjimo sąlygomis.

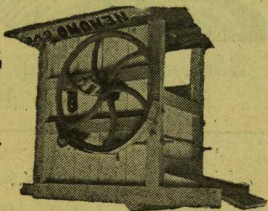
EKSPORTUOJA sviestą, kiaušinius, sūrius, kazeiną ir kitus pieno produktus.

Mašinų Fabrikas

AKC. B-VĖ „NERIS“

Kaunas, Vytauto pr. 26 b Ns.

Telef. 35-02 ir 3-21

SIŪLO:

Akėčias, maniežus, kuliamas, bukaunikus ir kitas žemės ūkio mašinas.
Transmisijas, malūnų dalis, špižo ir vario liejinius.

CENTRALINIS ŽYDŲ BANKAS

KOOPERACIJAI REMTI LIETUVOJE

KAUNAS, ŠIAULIAI,
KYBARTAI, PANEVĖŽYS.

ATLIEKA VISAS
BANKINES OPERACIJAS.

PERKA ir parduoda svetimą valiutą, vertybes popierius

*Siuvamųjų mašinų Bendrovė Singer
Singer Sewing Machine Company.*

Nemuno ir Nevėžio upėmis

Garlaivių Susisiekimas

TVARKARAŠTIS

Atvyksta

1. prek.	Iš Kauno į Smalininkus	6 val.
2. kelev.	„ Seredžių	10 „
3. „	„ Jurbarką	14.30
4. „	„ Babtus	15 val.
5. „	„ Vilkiją	17 val.

Aukščiau pažymėti keleviniai garlaviai kasdien paima kelevių ir išvyksta iš Los prieplaukos (ties Čiurlionies gėve) 9 v. 30 m., 14 v., 14 v. 30 m. ir 16 val.

Atvyksta

1. prekin.	Iš Jurbarko į Kauną	14.30
2. kelev.	Iš Jurbarko į Kauną	7.20
3. „	Iš Vilkijos	7.30
4. „	Iš Babtų	8.00
5. „	Seredžiaus	19.20

Garlaivių Savininkų Įgaliotinis
ats. pulk. Tvaronas